

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Bojkot demokrati- ski stranki.

Po konstataciji, da je prelomil prof. Reinsner dano besedo in da je kršila JDS pogodbo, izjavlja Narodno napredna stranka v svojem komunkeju, ki ga priobčujemo na drugi strani, da ukine vsako občebovanje in vsak stik z načelstvom JDS in v dokaz svoje resne volje naroča svoji delegaciji v ljubljanskem občinskem svetu, da pretrga vsako občebovanje z delegacijo JDS. Narodno napredna stranka proglašča s tem bojkot demokratijske stranke.

Kdor je sine ira et studio prečital besedilo dne 19. februarja sklenjenega sporazuma, kdor je prečital za lase privlečene dogovore JDS in pa suhe konstatacije načelstva NNS, ta se pač ne čudi, če je, segla NNS po skrajnem sredstvu, ki se sploh nudi kakšni politični stranki — po bojkotu.

Zakaj sebe samo bi obsodila NNS, če bi se občebovala z onimi, ki so jo na najbolj cinčen način osleparili in izstavili bi se očitu neradne stranke, če ne bi na skrajno nepošteno besedolomstvo odgovorila s skrajnim odgovorom poštenjaka.

To je tako jasno, da je vsaka debata izključena.

Kot organ napredne javnosti pa smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo vse, ki jim je zmaga napredne misli pri srcu, na nujne posledice, ki jih mora roditi korak NNS.

Blizajo se volitve v oblastne skupščine, mogoče so tudi volitve v ljubljanski občinski svet, po vsej deželi se vrše občinske volitve in ni niti izključeno, da bodo še letos skupščinske volitve. Vsi hočemo in želimo, da bo pri vseh teh volitvah napredna misel čim čistejša zmaga, vsi pa tudi vemo, da je uspeh napredne misli nad vse otežkočen, če bo nastopala SLS enotno, napredne stranke pa vsaka zase. Odtod splošna želja po skupnem nastopu naprednjakov.

Ta skupen nastop pa je demokratska stranka onemogočila, ker kdo naj se veže s stranko, ki ne drži dane besede, ki krši javno dano besedo? Z notornimi besedolomci ni nobena pogodba mogoča, brez pogodbe pa ni nobenega bloka. S svojim besedolomstvom je demokratska stranka ubila napredni blok in osigurala klerikalnem zmago na vsej črti, če v zadnjem trenutku ne bodo rešili napredni volilci situacijo in preko besedolomnega načelstva uveljavili zopet v slovenski politiki poštenost. Ne more odnehati NNS, odnehati mora tisti, ki je besedo prelomil in če ta noče sam od sebe izpolniti prevzete obveze, potem morajo volilci z njim pomesti.

Načelstvo demokratske stranke je s svojim besedolomstvom napredno misel izdalo, volilci demokratske stranke pa morajo desavuirati načelstvo svoje stranke, da rešijo napredno misel.

Drugega izhoda ni!

Volilci demokratske stranke odločajo danes o zmagi ali o porazu napredne misli. Ali potrdijo besedolomstvo demokratske stranke, oblatijo s tem napredno misel in izločijo iz svojih vrst vse naprednjake, ali pa obsodijo načelstvo, strmejo v svojih frontah vse poštenjake in nato preko sedanjega načelstva v skupni fronti udarijo na skupnega nasprotnika — in zmagajo. Samo ta alternativa je za naprednega moža in volilca!

Napredna javnost se mora zavedati, da ni ljubljanski mandat samo zadeva NNS in JDS, temveč da je to stvar vseh naprednjakov. Ali velja med naprednjaki dana beseda — ali ne velja. O tem mora pasti odločitev. In pomen proglastitve bojkota s strani NNS nad JDS je ravno v tem, da se mora vsa napredna javnost precizirano izjaviti, če je za ali proti besedolomstvu.

Ponos naprednjakov je bil od nekdaj v tem, da so uporabljali vedno le poštena in častna sredstva in da niso poznali jezuitskega gesla, da namen posvečuje sredstva. In vsi vemo, da je bil pokojni dr. Tavčar od vseh spoštovan ravno vsled tega, ker je bil mož beseda v vsaki priliki.

Kako pa stojimo naprednjaki nakrat pred svojimi nasprotniki, zlasti pred SLS, če nam bi ta mogla zalutati v obraz, da ne držimo besede?

Seja narodne skupščine.

Beograd, 24. jan. (B) (LM) Z nadaljevanjem dela narodne skupščine so nastali normalni dnevi v parlamentarni situaciji. Vsled odsotnosti g. Pašića in dr. Ninčića ni važnejših dogodkov. Danes mnogo komentirajo včerajšnji neugodni izhod iz situacije. Zasedanje parlamenta je trajalo ves dan.

Volitve v odbore.

Beograd, 24. jan. (BML) Predsednik narodne skupščine je določil za jutri sejo načelnikov skupin, ker je potrebno, da se doseže sporazum glede dnevnega reda narodne skupščine, na katerega imajo priti volitve parlamentarnih odborov. Radikali so zadovoljni s tem, da se volitve ne vrše potom glasovanja med posameznimi strankami, temveč da se postavi sporazumno lista s posredovanjem predsednika parlamenta. Po njih načrtu naj bi dobili od vseh 21 članov radikalni 9 predstavnikov, džemijet in Nemci po enega, od opozicije naj bi dobili demokrati 4, klerikali 3, muslimani 2, zemljoradniki pa enega.

Beograd, 24. jan. (Z) Današnja sejo narodne skupščine je otvoril predsednik g. Ljuba Jovanović ob 10. dopoldne. Po objavljenih formalnostih je priobčil predsednik, da je sprejel od ministra zunanjih poslov načrt konvencije o naši svobodni coni v Solunu in načrt konvencije s Poljsko o vzajemnih sanitarni pomoči. Obe konvenciji sta bili izročeni posebnemu odboru ad hoc v proučevanje. Minister za pravosodje zahteva izročitev Radičevskega poslanca Marka Došena zaradi delikta po § 104 s. k. z. in dr. Stjepana Košutića zaradi § 91 in 92 s. k. z. Obe zahtevi sta bili izročeni imunitetnemu odboru. Od ostalih zadev je predsednik skupščine objavil predstavo poslanca jugoslovenskega kluba Gostinčarja proti gostinjski taksi 20 para.

Interpelacija o stavki v Trbovljah.

Kot prvi povzame besedo interpellant Kremžar (jugosl. klub), ki se bavi s poedinimi slučajmi ob priliki trboveljske stavke v mesecu juliju pr. l. Interpellant obsoja postopanje političnih, upravnih in sodnih oblastev in se zavzema za to, da se pritise na lastnike trboveljskih premogovnikov, da bi ustregli opravičenim zahtevam delavstva. Govornik nato navaja posamezne slučaje in zahteva, ker so navedbe potrjene po pričah, da dajo ministri točen odgovor, ker so pač v teku celih šest mesecev imeli dovolj časa, da zberejo zadosten material za dokaz krivde. Krivce je treba ostro kaznovati. Dr. Sršić zavrača podatke interpellanta, da bi se bilo z delavci tako postopalo v onem času, ko so oni stivali in pravi, da se bo on osebnostno s svoje strani zavzel za pravice delavcev, kakor je to že bil dosedaj vedno storil. Minister za pravosodje g. dr. Ninko Perić poudarja, da sodišča niso storila nikake protizakonitosti, ampak so postopala samo po zakonu. Minister socijalne politike dr. Dušan Pešić zavrača navedbe poslanca Kremžarja, rekoč, da je on kot mi-

nister socijalne politike storil vse, da se doseže sporazum med delodajalci in delojemalci. Predsednik skupščine g. Ljuba Jovanović je okoli 12. prekinil sejo in odredil nje nadaljevanje za 4. uro popoldne.

Popoldanska seja.

Beograd, 24. jan. (ML) Popoldne ob 4. se je nadaljevalo delo narodne skupščine. Poslanca jugoslovenskega kluba Kugovnik in Gostinčar sta govorila v istem zmislu kakor Kremžar predpoldne in zahtevala od vlade, da bolj upošteva trboveljske sirote in njih družine in da vpliva na lastnike premogokopov, da dajo delavcem boljše plače. Poslanec Kremžar predlaga narodni skupščini sledečo resolucijo: Narodna skupščina poziva vlado, da v zmislu izjave ministra za šume in rude ukrene, da se delavcem prizna povisek plač najmanj za štiri dinarje dnevno in da poskrbi za splošno zboljšanje njihovega položaja. Nadalje, da poskrbi za to, da se zopet sprejmejo odpušteni delavci, da se delavcem storjene krivice popravijo. Nato se je preslo na dnevni red. Ker je bila resolucija pomirljiva, je minister za šume in rude na splošno začudenje izjavil, da resolucijo sprejme, nakar nastopi v parlamentu burno ploskanje. Predsednik daje resolucijo na glasovanje. Resolucija je bila soglasno sprejeta tako od vladnih, kakor od opozicijskih strank.

Druge točka je bila Interpelacija zemljoradnika Dimitrije Vujića o kuluku. Ker je že bilo poznano, se je seja ob šestih in četrt zaključila in je bila določena prihodnja seja za jutri dopoldne s sledečim dnevnim redom. 1. Volitev odbora za proučevanje zakonskega predloga o ustanovitvi obrtne banke. 2. Volitev odbora za ratifikacijo sporazuma s Češkoslovaško o medsebojni pravni pomoči. 3. Volitev odbora za razmejitve z Rumunijo. 4. Volitev odbora za skrajšano vojaško službo učiteljev. 5. Volitev odbora za sestavo uredbe o prometu. 6. Volitev odbora za obravnavanje konvencije s Poljsko glede medsebojne zdravniške pomoči. 7. Volitev odbora za ratifikacijo sporazuma o solunski ludi. 8. Volitev drugega podpredsednika narodne skupščine. 9. Načelna diskusija o zakonskem predlogu glede posojila sklenjenega v Franciji v znesku 300 milijonov frankov. Glede tega posojila bo imel finančni minister dr. Stojadinović obširen eks-poze.

Poslanec Pucelj o trboveljski stavki.

Beograd, 24. januarja. (BML) Narodni poslanec g. Pucelj je izjavil, da je poslednja stavka trboveljskih rudarjev posledica akcije posameznih strank, ki so upropastile delavstvo. Od Kremžarjevega govora v narodni skupščini pa je dobil tak vtis, da je rekel, da Kremžar ne bi smel govoriti v narodni skupščini tako, kakor na kakem shodu, temveč bi se moral omejiti le na dejstva.

Pravna konvencija z Češkoslovaško in Poljsko.

Beograd, 24. jan. (Z) Ministrstvo zunanjih del je poslalo skupščini besedilo konvencije, sklenjene med nami, Češkoslovaško in Poljsko o sodni pomoči in izročitvi krivcev.

ČEHOSLOVAKI BODO ODLIKOVALI NAŠE DOBROVOLJCE.

Beograd, 24. jan. (Z) Češkoslovaška republika je odlikovala 100 naših dobrovoljcev iz vseh krajev naše države s češkoslovaškim vojniškim križcem. Odlikovanja se bodo izročila na svečan način v Beogradu.

OPOZICIJA PROTI SPORAZUMU Z ITALIJO.

Beograd, 24. jan. (Z) Na včerajšnji seji klerikalnega kluba se je sklenilo pozvati vodstvo HRSS, da takoj pošlje svoje člane v narodno skupščino, da bi se prepreči sprejetje sporazuma z Italijo.

Ljubljanski občinski svet.

(Glej poročilo na 3. in 4. strani.)

Pogajanja za reparacije naši državi.

Beograd, 24. jan. (Z) Sinoči je dr. Rybář posetil nemškega poslanika Kellera in mu izročil noto naše vlade o reparacijah. Nota je sestavljena v prijateljskem tonu in predlaga nadaljevanje izročila reparacij, ker se bodo s tem naši odnosi najbolj zboljšali. Nemški vladi bi se v tem primeru nudila pomoč za prehrano, ako se namreč odno-

saji uredi prijateljskim putem. Nato bo nemška vlada po vsej verjetnosti pristala. Tako mnenje je izrazil naš častni konzul v Berlinu g. dr. Backhausen, ki veruje v povoljno rešitev tega vprašanja. Solucija bi se našla na ta način, da bi se bononi nemških industrijalcev s strani nemške vlade priznala prednost.

Žalna svečanost za Ljeningom v Moskvi

Moskva, 24. jan. (Wolff) Žalna svečanost za Ljeningom je določena na soboto. Načelniki vseh diplomatskih misij so se zbrali danes v nemškem veleposlaništvu, da bi se pod predsedstvom grofa Brockdorff-Rantzaua, ki je na željo ruske vlade prevzel posredovanje z diplomatskim korom, posvetovali o obliki udeležbe zunanjih misij na pogrebnih svečanostih.

Ljeningova smrt in ruska emigracija.

Beograd, 24. jan. (BML) Današnja »Tribuna« poroča, da je izzvala vest o smrti Ljeninga pravo radost med ruskimi emigranti in da se pripravljajo nekateri generali na agitacijo, da bi organizirali vojsko za bližnjo borbo, ker se nadejajo, da pride v najkrajšem času do protirevolucije v Rusiji.

Plebiscit o grški državni obliki.

Beograd, 24. jan. (BML) Po današnjih vestih iz Aten o govoru, ki ga je imel predsednik vlade g. Venizelos v narodni skupščini, se more priti do zaključka, da je usoda režima v Grčiji rešena v korist republike. Venizelos je rekel med drugim v svojem govoru: »Četudi je zunanja vojna končana, se notranje borbe nadaljujejo, ker je kontrarevolucija izzvala dva nova vzroka razdvojenosti v najostrejši obliki, t. j. strmovlavljenje dinastije in vprašanje o obliki režima. Četudi vlada priznava, da je sedanji vladarski dom po smrti svojega ustanovitelja kazal vsa demo-

kratična načela, je vendarle s svojimi pogreški zakrivil toliko nacionalnih nesreč, da vlada ne smatra več institucije kraljevstva kot potrebno za Grčijo, vendar pa se opira vlada na politično načelo, da je za rešitev tako velikih problemov, ki razdvajajo narod, pristojen ta narod sam, ki naj odloči s plebiscitom, pod pogoji, ki zažamčujejo svobodo in odkritosrčnost, o obliki bodočega režima.« Njegov govor je bil pozdravljen z viharim ploskanjem. Nato je predlagal načelnik republikanske stranke, da se odstavi dinastija in ustanovi republikanski režim.

OPOZICIJSKI BLOK.

Beograd, 24. jan. (BML) Za današnjo sejo narodne skupščine ni velikega zanimanja, ker sta bili na dnevnem redu le dve navadni interpelaciji. Enotno držanje opozicije mapram vladi na današnji seji je vzbujalo pozornost, vendar se temu dejstvu ne pripisuje velike važnosti.

DEMOKRATI IN OPOZICIJSKI BLOK.

Beograd, 24. jan. (Z) Na današnji seji demokratskega kluba je g. Davidović poročal o svojih razgovorih z načelniki opozicije. Kljub temu, da so dali Davidoviću proste roke, gledajo demokratski poslanci precej skeptično na uspeh te akcije, ker mislijo, da ne bo prišlo do opozicijskega bloka, a v slučaju, da se sestavi, da ne bo posebnega pomena. Klub je tudi sklenil, da bo v debati o posojilu 300 milijonov frankov zahteval sestavitev parlamentarnega odbora, ki bo nadzoroval uporabo posojila. Nadalje so bili določeni govorniki za proračunsko debato in določeni kandidati za razne odbore.

Borzna poročila.

Beograd, 24. januarja. Devize. Dunaj 0.1232—0.1250, Bukarešta 43.50—43.75, Budimpešta 0.33—0.34, Svica 1514—1517, London 370—370.50, Milan 380.75—381, New York 87.50—87.80, Pariz 391—393, Praga 254.50—255, Solun 165—168, Sofija 61—62.50. — Valute. (zaključki Leji 61, francoski franki 390, češkoslovaške krone 254.

Zagreb, 24. januarja. Devize. Dunaj 0.12325—0.124325, Budimpešta 0.305—0.335, Bukarešta 42.25—45.25, Italija, Izplačilo 379—382, London, Izplačilo 368—371, London, ček 367.50—370, New York, ček 87.18—88.18, Pariz 392—397, Praga 253—256, Sofija 60—67.50, Svica 1510—1520. — Valute. Dolari 86—87, avstrijske krone 0.1225—0, napoldenari 325—330, italijanske lire 377.25—380.25.

Curh, 24. januarja. New York 579.75, London 24.43, Pariz 25.75, Milan 25.10, Praga 16.75, Budimpešta 0.02, Bukarešta 2.90, Beograd 6.625, Sofija 4.09, Dunaj 0.0081375, avstrijske krone 0.00815.

Praga, 24. januarja. Dunaj 4.775, Berlin 8.05, Rim 151.623, avstrijske krone 4.80, italijanske lire 159.75, Budimpešta 12, Pariz 155.25, London 147.05, New York 34.80, Curh 603, Beograd 39.75.

Dunaj, 24. januarja. Devize. Beograd 812—816, Berlin 15.90—16.50, Budimpešta 241—251, Bukarešta 355—357, London 299.600—300.600, Milan 3094—3106, New York 70.935—71.185, Pariz 3162—3178, Praga 2062—2072, Sofija 504—508, Curh 12.255—12.305. — Valute. Dolari 70.860—71.260, bolgarski lev 482—490, nemške

ANGLEŠKA VLADA ZA RUSIJO IN NEMČIJO.

London, 24. januarja. (Wolff) Kakor javlja diplomatski poročevalec lista »Daily Telegraph«, namerava Macdonald in njegovi tovariši delati na to, da se Nemčija in Rusija čimprej sprejmeta v Društvo narodov.

BODOČI ANGLEŠKI VELEPOSLANIK V RUSIJI.

London, 24. januarja. (K) Kakor poroča diplomatski poročevalec lista »Daily News«, se splošno misli, da bo po priznanju Rusije s strani nove angleške vlade prvi veleposlanik v Moskvi, član delavske stranke O'Grady.

SANACIJA FRANKA.

Pariz, 24. januarja. (Wolff) Zbornica je na koncu včerajšnje popoldanske seje na prošnjo finančnega ministra sklenila, da prične jutri razpravljati o načrtih za ozdravljenje financ.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 24. januarja. (Uradno) Jasno, hudo jutranji mraz, opoldne lepo blizu ničle.

marke 15.30—15.90, angleški funti 297.800—299.400, francoski franki 3135—3155, italijanske lire 3060—3080, jugoslovanski dinarji 811—817, romunski lei 350—354, švicarski franki 12.240—12.320, češkoslovaške krone 2039—2055, madžarske krone 1.62—1.82.

Berlin, 24. jan. Dunaj 59.351.000, Milan 182.044.000.000, Praga 121.544.000.000, Pariz 188.525.000.000, London 17 milijonov 655.750.000.000, New York 4.189.500.000.000, Curh 723.686.000.000, Beograd 47 milijard 979.000.000.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: Zaprti.
Opera: »Traviata.« Gostuje gospa Wessel-Polla. Izv.
Kino Matica: »Greh očeta.«
Kino Tivoli: »Bestija v ženi« — III. del: Smrti nosna ljubezen.
Kino Ideal: »Mali begunec.«
Kino Ljublj. dvor: Orientalna drama iz 1001 noči v 2 delih — 9 dejanjih v enem sporedu — »Bagdaski berač«.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Janko in Metka.« Red C.

V Celju:

Mestno gledališče: »Ilirci.« Red B.
Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden: lekarna Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor pri glavnom kolodvoru.

Dr. Albin Ogris:

K jubileju popolarov.

Italijanska ljudska stranka praznuje te dni svojo prvo petletnico. Ta jubilej ni kakor vsak drugi. Njena ustanovitev na kongresu v Bologni januarja meseca 1919 je poleg fašistovskega pokreta najvažnejši dogodek v notranji politiki povojne Italije. Ker pa je v njej politika le nadaljevanje notranje z drugimi sredstvi in ker so naši interesi v mnogočem speteni z italijanskimi, zato ne bo odveč nekaj pripomb k temu jubileju.

Prepoved papeža Pija IX. (Non expedit) udeleževati se katoličanom aktivno ali pasivno v parlamentarnem življenju je vnesla v ital. katoliške kroge težke konflikte ter odgnala javnemu delovanju mnogo moči. Da se izveljavijo katoliške večinske mase, je dovolil kasneje Pij X. polit. organizacijo Unione Elettorale Cattolica, ki je predpisovala poslanecem, izvoljenim s pomočjo katol. glasov, izvestne smernice. Tudi se ni protivil, ko se jih je 30 združilo v Partito Nazionale, toda katol. stranke, podobne onim v Srednji Evropi, v Italiji do vojne ni bilo. Ko je Tittoni izposloval pri papežu tihi preklic omejitve prepovedi in so v smerjenih povojnih razmerah prišle vse prejšnje politične platforme ob veljavo, je podvel okretni župnik iz Caltagirone valorizacijo obilnih, neorganiziranih raztrganih krščanskih organizacij na parlamentarnem področju. V teku par mesecev je nekdanji Don Murri-jev učenec Don Sturzo čisto po vzorcu nemškega Centra zaorganiziral veliko stranko, ki je mogla, ko je medtem Nitti uvedel proporcionalni volilni sistem, v l. 1919 osvojiti že 100, v l. 1921 pa 107 mandata, rekord, s katerim se more ponasati le še zdaj še živša ljudska stranka generala Avarescu.

Socijalno - gospodarsko ogroditelj popolarov, ki je sličen onemu drugih katoliških strank, stoji na poljedelskem in malomeščanskem sloju, na raznovrstnih kulturnih in humanitarnih družtvih, na duhovščini in stanovsko-samopomočnih organizacijah. Pomožne sile so se našle deloma v srednjem in v leporesestvu, deloma v industriji, svobodnih poklicih in finančnikih (Banco di Roma). Ta temelj je trden dovolj, da prenese tudi opasnejše politične eksperimente, in tako trajen, da dovoljuje politične načrte, udeležljivce šele po dolgi vrsti let. Nedostaja pa stranki političnih tehničarjev in strokovnih sil. Zato je težalo v prvih letih vse organizatorično delo na ramah skrajno marljivega Don Sturza, medtem ko je previdni taktik Meda uvažal neskušeno stranko v prakso političnega udejstvovanja.

Programna glavica obstoji iz malega števila načelnih zahtev: svoboda cerkve, svoboda šole, svoboda dela in decentralizacija državne uprave. Stranka je morala biti pripravljena na opozicijsko kariero in oddat ta vehe-

mentna želja po splošni svobodi. Svobodno naj cerkev širi svoj nauk, svobodno naj uživajo katol. učni zavodi, svobodne in ravnopravne naj bodo katoliške delavske organizacije! Državna uprava se omejuje na izravnavanje in sintetično združevanje posameznih provincialnih zahtev, vse ostalo naj se prepusti samoupravam.

Da je skromna žetev poljubala prevlekle nade iz l. 1919 je pripisovati čimnilem v stranki sami in izven nje. Nikogar ne preseneča, ako so v naglici zbrani raznorodni elementi kmalu pod tuji vplivi silili izven organizacijske okvirja, tako da je imela Sv. Stolica in episkopat prilike dovolj, brzdati radikalni sindikalizem nekaterih skupin ni vodil. Razven tega stranka ni imela časa k notranji poglobitvi in konsolidaciji ter je sprejela v še nezreli mladosti neodgovornost na državni upravi. Don Sturzo intransigentnost je povzročila v ministrskem kabinetu krizo za krizo, kar je meralo kmalu zapraviti strankin ugled v širši javnosti. Premaloštevilni, da bi mogli monopolizirati državno oblast za sebe, popolarji tudi niso mogli pritegniti k složenemu sodelovanju ne večno med kolaboracijizmom in revolucijo kolebajočih socializmov, ne meščanskih strank, ki so se bale boljševiških praktik njenega levega krila. Moč in sila italijanskega Centra je obstojala v onemoglosti liberalcev, razcepljenih na 6 strank ali pravzaprav na 6 generalnih štabov brez armade, medtem ko so nalikovali popolarji bolj armadi brez generalnega štaba Ker v dekadentnem ital. parlamentu tudi ni bilo preoblate možnosti pokazati tehnično legislativne spretnosti, ker se ni moglo udeležiti programne zahteve in ker so popolarji zagrešili celo par finančnotehničnih hib, ni bilo čuda, da jih je mogla fašistovska diktatura brez posebnega truda pritiskati ob zid, ob katerem morajo in bodo še morali jesti bridki kruh opozicije.

Vsakomur godejo le nekaj časa in pričakovati je, da bodo popolarji, ko se umirni bojni fašistovski temperament in se izčrpa ta energija v podrobnem delu, zopet zaigrali v vodstvu italijanske politike važno vlogo. S to verjetnostjo moramo računati Jugoslavlani s tem pazljivo preudarnostjo, ker se razlikujejo popolarji od drugih konfesionalnih strank srednje Evrope po nekem razdraženem hipernacionalizmu, čeprav potljajo iz taktičnih ozirov fašistovski nacionalizem kot malikovanje. Ta hipernacionalizem ne skrivajo, kadarkoli gre za »večjo Italijo« in se priznavajo tudi k programu ekonomske italijanske ekspanzije. Na račun koga, to je na dlan. Na vsak način se bomo lažje izognili večjim iznenadenjem, ako se ravnamo po njih lastnem adagiju: Un uom' avvisato e mezzo salvato.

Dunajsko pismo.

Dunaj, 22. I. 1924.

Česka trg. zbornica je priredila v nedeljo 13. t. m. v Kursalonu poslovilni večer svojemu ustanovitelju in prvemu predsedniku, glavnemu ravnatelju Živnobanke g. Josipu Spitalskemu. Ta mož je igral odločilno vlogo tudi na gospodarskem polju v Jugoslaviji. On je soustanovitelj in še danes podpredsednik »Ljublj. kred. banke«; od je soustanovitelj »Jugoslavenske banke« v Zagrebu in raznih velikih industr. podjetij. Leta 1915 bi mogel postati glavni ravnatelj Živnobanke v Pragi, a ni maral, ker ni verjel v polom centralnih držav in je smatral svojo pozicijo na D. za ugodnejšo. Ali prišlo je drugače, in odšel je sploh iz banke po 32 letnem uspešnem delu, ker je nastalo napeto razmerje med njim in glavnim ravnateljem dr. Preissom v Pragi.

Poslovilni večer je pokazal, kaj vse je bil Spitalski dunajskim Čehom. Kaj vse je zmogel en sam človek! Zadnja njegova ustanovitev je bila — Česka trgovska zbornica na D., ki je začela poslovati že v začetku l. 1921. — Podpredsednik te zbornice je z vznešenimi besedami slavil to delo Spitalskega, v čem, ko so mnogi zastopatelji še kričali: »Proč od Dunaja!« — On pa je vedel, kako mogočen srednjeevropski centrom je Dunaj po legi, tradiciji, zgodovini in dosedanjem delu, ki se je tu rodilo in razvilo. Znal je ceniti koristi dunajske češke manjšine in verjetnost, da bo tu praktičen koridor z Jugoslavijo. — Kdor je čul ta govor o ogromni važnosti češke trgovske zbornice, za katero so prišle še: poljska, ogrska, rumunska, italijanska, turška itd., se nehote popraš: kje je pa jugoslovanska? Saj je promet med Avstrijo in Jugoslavijo ogromen, večji nego s katerikoli drugo državo, in koliko je bilo truda in pisarje in potov in konferenc, pa je le še ni. — edino jugoslovanske zbornice ni med vsemi sosednjimi državami? Ali so ti sosedje res vsi vključno avstrijskantski magarci, le — Jugoslavlani so posneli vso modrost z veliko ščurč? Ali ni bilo v celih državah SHS

visnost vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v Avstro-ogrski monarhiji in združeno s Srbijo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Članek je zbuil med češko manjšino veliko zanimanje za jugoslovansko kolonijo na D. — To pokaže tudi obisk naše Svetosavske Besede 27. t. m., za katero dela »V. D.« živahno reklamo.

V nekem pismu sem že zapisal, da se Frank sumljivo bliža liri; neki dan je padel že — pod liri. Naša vlada pa plačuje svoje uradništvo na D. v frankih. Uradniki so reveži, da se že Dunajčanom smilijo; utegnute doživeti sramoto, da se ustanovi akcija v pomoč gladujočemu osebju našega roslanstva in konzulata. Celo generalni konzul sam ima manj plače nego — sluga na laškem konzulatu. Ali mnogo njih ima le po 400 frankov, kar je okroglo 1.200.000 Ka, kolikor ima tu vsak krojaški učenček. Čim večja je draginja, toliko manj plače, a država je »zaradila« že nad 50 odstotkov uradniških plač. Recimo, da gre frank še dalje navzdol, kaj menijo gospodje v B., da morda z enim dinarjem kupijo devolj frankov za eno celo mesečno plačo vsemu osebju? — Ali ni nikogar, ki bi imel malo duše in srca in pameti? — Ali naj začne uganjati uradništvo korupcijo in dekleta naj grejo zvečer na Kärntnerico, da ne poginejo za lakoto? — Pripomnim naj še, da naš konzulat »zaradi« na »pasosih« in taksah do — 300.000.000 Ka na mesec. Ta denar je nedotakljiva last vsakega finančnega ministrstva. Kolika je izguba, predno pride v drugih valulah v državno blagajno! — Po drugi strani pa država zopet izgublja, ko kupuje črke v frankih za uradniške plače, in uradniki zopet izgublja, ko črke vnovčujejo v Ka! Torej zguba na tri strani! Zakaj fin. ministrstvo ne nakaže uradništvu plače iz omenjenega zaloga v Ka? Čemu taka strašna fiskalnost in — izguba? Kjer ste čuvali države?

Spekulativni Madjar Bekessy je pred par leti ustanovil na D. tehnik »Die Börse«, ki je tudi v Jugoslaviji zelo razširjena; uživa ugled strokovnega lista prve vrste. Lani je ustanovil pa še dnevno klepetuljo »Die Stunde«, ki je zelo čitan list. Celo v Zagrebu je prodajo par sto iztisov. — Konkurenti pri »Oesterr. Volkswirt«-u so začeli Madjarja napadati, a ta je odgovoril tako robato, da je prišel pretekli teden pred porotnike. Dobil je po nosu, da je vse junaško prekinjal in obžaloval, na kar so se — pobotali.

Na obravnavi so prišle čudne reči na dan, da imamo malce vplegla v te židovske tovarne javnega mnenja in korupcije na debelo. Vse je drago plačano, če govoré ali molče ti veliki dunajski listi. Castiglioni n. pr. je dal za »Börse« z eno roko — eno milijardo. Za kaj? — »Stunde« prejema od raznih strani kolosalne »subvencije«, a »Volkswirt« plačujejo nekatere banke. Vsaka beseda je plačana s težkim zlatom in izdajatelj igrajo veliko vlogo v dunajski družbi bogatašev! Zdaj pa zanesite se na fulminantno pisano članke! Lug und Trug!! A. G.

Miroslav Golob:

Madžarski problem.

Dva momenta dajejo novo nastalemu srednjeevropskemu položaju svoje tipično obilježje: jugoslovansko-laški sporazum in polurna avdienco, v kateri je prejel vladar mogočnega britanskega imperija — ministrskega predsednika poraženega Madžarskega. Sporazum med našo kraljevino in Italijo je — ne gde na nuno »žrtvovanje« Reke in na portikularistično interpretacijo rešitve ladranskega problema. kakor to vidimo v izvestnem delu našega tiska — hvalevreden korak v prvo etapo razčiščenja in mednarodnega pomirjenja. Ni to nikaka antiteza francoskega zunanje-političnega zamisla; nikakor ne. Nasprotno pa vidimo, da se vsled te pogodbe, kljub pričakovanju Berlina, prepred med Quai d'Orsay-em in Foreign Office-om ni razširil. Resnica pa ostane, da to, česar v Poruhurju in s frankom zaposlena Francija ni mogla, Rimu ni delalo posebnih težko: povezati nekoliko razdrapano Srednjo Evropo v strnjeno falango, da bi se tako obnovila kontinuiteta zavezniške politike.

Na drugi strani opažamo krepak veter preko Kanala: ero mlade Labour in njegova voditelja Macdonalda; in kar je glavno: stremjenje za novimi oblikami evropske politike. Dejstvo, da je Nj. Vel. kralj Jurij V. sprejel grofa Stefana Bethlena, je obenem znak, da želi angleška vevlesila revdirati iz versajske dobe datirani nazor o »zmagovalcih« in »premaganih«. S tem pa se otvarja nova doba. Svetovna vojna nam je zapustila bore malo, le nekaj zaupanja. In to zaupanje v nekaj boljšega, ki je brlelo kot večna lučka, se pojavlja sedaj v obliki zarie nad — londonsko meglo...

Madžarsko vprašanje je rana Srednje Evrope. Dr. Beneš si je že davno podvihal rokave, da bi izvršil operacijo, ki bi omogočila tej torzo — državi gospodarsko obnovu, sosedom pa — mir. Doslej mu delo ni šlo izpod rok, ali njegova krivda ni bila, če bolni moč ne okrevja. Medtem ko si je Avstrija, videč prizadevanje Praga, skušala pomagati tudi sama se je vdajala Madžarska topli resignaciji. Iz bolesti nad preminulo integracijo dež svetostefanske kroge ne vzklija v teh štirih letih politika, ki je zapisala v tibetanski molilnišček svojega parlamentarizma znanj akom: »Nem, ním sohal...« (Ne, ne, nikdar!) Toda zdaj se, da je Bethlen realen človek. Človek bi ga v gotovem smislu primerjal s Napoleonom. O Kallay-ju gre glas, da nadiruje Hereditsa glede doslednosti. Sicer pa je sam fakt, da Bethlen neomajno vztraja pri svoji

politični »srednje liniji«. dovoljna garancija, da se tako preoblikovani Madžarski more in mora pomagati tudi v Pešti se poraja spoznanje, da je treba s sosedji, z njih mentalitetno in življenjem računati. Madžarska je pripravljena, podpisati protokol sporazuma, kakor ga je izdelala reparacijska komisija. Eksperti Društva narodov so se na lico mesta uverili, da je v madžarski prestolici dovolj razumevanja in dobre volje za obnovo na gospodarskem polju. In kako tudi ne, saj se smatra, da je dr. Elemér Hantos v trgovskem ministristvu talent, ki ga priznava vsa finančna in gospodarska javnost Evrope.

Sedaj, ko smo že skoro na čistem z Italijo, bi morali misliti na odnose z Madžarsko in Bolgarsko. To se more zgoditi

Ljubljanski mandat.

Načelstvo NNS je poslalo NRS, NSS in SKS v Ljubljani ter vsem parlamentarnim klubom v Beogradu besedilo dne 19. februarja 1923, sklenjenega sporazuma med JDS in NNS ter sledeč komuniké, kot odgovor na brezupne poizkuse demokratske stranke, da prikrije svoje besedolomstvo.

Komuniké se glasi:

1. prof. Reiserer v načelstvo JDS, sta volilni sporazum kršila s tem, da g. prof. Reiserer po uzakonjenju službene pragmatike 1. septembra 1923 na poziv načelstva NNS ni odložil svojega mandata in s tem da ga istotako na poziv načelstva NNS ni maral odložiti s 1. januarjem 1924.

Nasprotno je načelstvo JDS na svoji seji 17. t. m. sklenilo, da enostranski razveljavlja sporazum od 19. februarja 1923 in to z namišljenega razloga, češ, da je načelstvo NNS kršilo sporazum v sledečih točkah:

1.) ker haje ni poravnalo polovico stroškov za volilno agitacijo;

2.) ker haje ni maral obiskati v točki III. sporazuma predvidenega sestanka obeh načelstev zaradi eventualnega podaljšanja termina po prvem januarju;

3.) ker namerava glasovno dozdevne službene objave s strani načelnika NNS dr. Ravnhara kot poslanec baje vstopiti v radikalni klub, ker da je proti dogovoru.

K tem »razlogom«, ki naj služijo kot argument za enostransko razveljavljenje pogodbe, samo nekaj komentarja.

Ad 1) O stroških v pisanem sporazumu ni govora, dasi bi ne bilo nobenega razloga, da bi jih sporazum ne omenjal, ako bi bila resnica, da je načelstvo NNS prevzelo obveznost, da plača polovico stroškov.

Neglede na to pa in da izpodbije vsak morebitni ugovor proti izpolnitvi pogodbe, je načelstvo NNS polovico teh stroškov založilo pri nekem denarnem zavodu z vinkulacijo, da je znesek na razpolago načelstvu JDS čim ono do 19. t. m. izkaže, da je g. prof. Reiserer odložil svoj mandat. O tem je takoj obvestilo načelstvo JDS. S to založbo je smatral, da je bilo plačilo stroškov izvršeno.

Pri tem se je z naše strani pripetila pomota. Pismo od 30. junija 1923, ki nam je z njim načelstvo JDS bilo naznanilo stroške, se je založilo. V njem je bila imenovana svota 45 ali 46.000 dinarjev ter je bilo podpisano načelstvo ob založbi denarja mnenja, da je to polovični znesek vseh stroškov. Zategalec smo v pismu na načelstvo JDS izrecno omenjali, da smo pripravljeni določiti znesek, ako bi polovični stroški znašali več nego 45.000 Din. Kasneje se je izkazalo, da se bili to celotni stroški JDS in da je podpisano načelstvo založilo več ko polovico preveč.

Baje neplačani stroški pa že s tega razloga ne morejo razveljaviti pogodbe, ker bi jih načelstvo JDS tudi po izpolnitvi pogodbe s svoje strani lahko terjalo od podpisane načelstva posito, da ima za to pravo podlago. Omenjamo pa, da je načelstvo NNS lastne stroške za volilno agitacijo samo nosilo in plačalo.

Ad 2) Istotako ne more obveljati kot pogodbo uničujoči razlog okolnost, češ, da podpisano načelstvo ni maralo obiskati v sporazumu predvidenega sestanka obeh načelstev glede morebitnega podaljšanja termina po 1. januarju.

Ta sestanek je bil predviden le za slučaj, ako bi službeni pragmatika do 1. januarja še ne bi bila uzakonjena. Službena pragmatika pa je bila uzakonjena 1. septembra 1923. Na tedanji poziv načelstva je g. prof. Reiserer zagovarjal stališče, da je sicer res uzakonjena službena pragmatika, da pa se še ne more smatrati, da je uzakonjena vsa službena pragmatika. Ker da ni še v členu 11. službene pragmatike predvidena kraljeva uredba o razvrstitvi uradništva v kategorije.

Podpisano načelstvo je smatralo ta izgovor kot lojalno tolmačenje sporazuma, kar je tudi sporočilo tako prof. Reisererju, kakor načelstvu JDS.

Vzlic temu je čakalo na zadnji termin 1. januarja 1924, na kar je zopet pozvalo prof. Reisererja, da v smislu sklenjene pogodbe odloži mandat. Ob tem je v naprej izjavilo, da ne uvidi oportunitete podaljšanja termina po 1. januarju in da smatra vsled tega sestanka obeh načelstev nepotreben. Pripravljen pa se je izreko načelstvo, da obliše ta sestanek, ako JDS želi, da se po forma vrši sestanek. Načelstvo JDS ni izreko te želje.

Ad 3) Zadnji razlog, češ, da je bilo načelstvo ob sporazumu pristalo na pogoj, da dr. Ravnhar kot poslanec ne vstopi v radikalni klub, se je spoel prav zadnji hip pred sklopom načelstva JDS o razveljavljenju pogodbe. O njem v vsel dokaj obširni korespondenci med oboima načelstvom ni govora.

Da o pogolu, da dr. Ravnhar ne sme vstopiti v radikalni klub, ob sporazumu ni moglo biti govora, dokazuje pisari sporazum sam, ki bi se v njem čisto gotovo napisal ta pogoj, če bi bil stavljen. Zlasti, ko smatra načelstvo JDS glasom svojega komunikéja ta baje stavljeni pogoj za najvažnejšo in bistveno točko vsega sporazuma. A ne samo to, napisano je v sporazumu baš nasprotno, namreč da si načelstvo NNS kakor tudi načelstvo JDS v tem pogledu varujeta svobodno roko. Iz tega sledi, da je ob sporazumu sicer moralo biti govora glede parlamentarne opredelitve obeh poslancev, toda da se je govorilo in dogovarilo baš v nasprotnem smislu kakor sedaj zatrjuje načelstvo JDS. Abotna je torej in naravnost izmišljena današnja trditve načelstva JDS, da bi se bilo podpisano načelstvo ali pa sam dr. Ravnhar kdaj vezal na baje stavljeni pogoj, da ne vstopi v rad. klub. Kot član NNS, ki sta mu bila JDS kakor

v obliki, ki ne dopušča nikakih dvomov o naši inčelivni. Kdor misli, da je to nekaj ponižujočega, se moti. To ni težka pot v Kanoso, marveč zavestno premišljen korak v smeri velkopotezne, evropske politike. Čim manj nepriljetljiv, tem večja bo notranja možnost konsolidacije in razvoja. V tem nas 7 milijonski madžarski narod sicer ne more podpirati, vendar pa more tvoriti nevarnost za ono dobo, ki se bodo današnji »premagani« narodi osvobodili svojih obveznosti. V zunanji politiki je treba gledati v bodočnost učiti se pa iz preteklosti. Kakor Českoslovaška republika, moramo podpirati gospodarsko-obnovitvene tendence madžarskega naroda i mi, ker je to v eminentnem interesu Srednje Evrope in nas samih. Migljaj angleškega kralja je migljaj angleške zunanje politike. Ali že ima Beograd tozadevno koncepcijo?

tudi Narodna radikalna stranka enako blizu, odnosno enako oddaljeni, se ni mogel vezati, niti da vstopi v katerega klubov teh strank niti da ne vstopi vanj. O tem bi odločala politična konstelacija ob danem terminu in pa naše načelstvo. Se abotnejša je potemtakem trditve, da bi ne bilo prišlo do sporazuma, ako bi bilo ob sklenitvi pogodbe gotovo, da dr. Ravnhar vstopi v radikalni klub. Brez sporazuma in brez pomoči Narodno-napredne stranke, ki je od 3511 glasov prispevala vsaj s polovico, bi kandidat JDS v Ljubljani nikdar ne prodrl. Brez sporazuma bi prodrl kandidat SLS, ki je dobil 2814 glasov. V tem dejstvu je iskati bistvo sporazuma ne pa v vprašanju, kako se hoče v skupščini opredeliti Narodno-napredni stranki pripadajoči posamec.

Povdarjamo pa, da načelstvo NNS o parlamentarni opredelitvi dr. Ravnharja še ni sklenilo, torej tudi še ni moglo službeno javiti, da bo dr. Ravnhar stopil v radikalni klub.

Vsi v podkrepitev sklepa načelstva JDS za enostransko razveljavljenje pogodbe od 19. februarja 1923 navedeni razlogi so ničveč in zgolj izgovori.

Podpisano načelstvo se usoja priobčiti Vam to svojo izjavo s konstatcijo:

1.) glavni kompaciscent Narodno-napredne stranke g. prof. Reiserer je prelomil dano besedo s katero se je bil obvezal, da bo na poziv načelstva NNS nakasneje 1. januarja 1924 odložil svoj poslanski mandat;

2.) enako je kršilo pogodbo od 19. februarja 1923 načelstvo JDS, ko ni uveljavilo prevzete garancije da bo g. prof. Reiserer držal dano besedo;

Dalje se usoja podpisano načelstvo Vam priobčiti, da je z ozirom na vsa navedena dejstva sklenilo:

1.) da ukline vsako občevaranje in vsak stik z načelstvom JDS;

2.) da naroči svoji delegaciji v občinskem svetu Ljubljanskem, da ukline vsak stik z delegacijo JDS v občinskem svetu Ljubljanskem, s katero delegacijo je bila v okviru Jugoslovanske Zajednice spojena v združeni opoziciji.

V Ljubljani, dne 22. januarja 1924.

Za načelstvo NNS:

Dr. Triller, predsednik. Fran Skuli, tajnik.

Vsled lažjega razumevanja objavljam o še enkrat besedilo sporazuma.

SPORAZUM

J. D. S. in N. N. S. glede skupnega nastopa pri skupščinskih volitvah v Ljubljani.

I.

Uvažuje izvanredno važnost in nujnost povoljne rešitve vprašanja drž. nameščenec in priznavajoč ter uvažujoč intenzivno delavnost dosedanjega ljublj. poslance g. prof. Jožefa Reisererja v tej zadevi, uvažuje končno važnost vsaj začasne kontinuitete tega delovanja tudi v novi skupščini, se določa za kandidata g. Jožef Reiserer, profesor v Ljubljani.

II.

Za njegovega namestnika se določa g. dr. Vladimir Ravnhar, odvetnik v Ljubljani.

III.

G. prof. Reiserer se za slučaj izvolitve obvezuje s svojo besede in pod garancijo načelstva J. D. S., da bo na zahtevo načelstva N. N. S. odložil svoj mandat, čim bo uzakonjena uradniška pragmatika, do 1. januarja 1924 pa tudi ne gde na to, je-li bo do takas sprejeta službena pragmatika ali ne. Ako bi do tega termina ne bila še uzakonjena služb. pragmatika, se sestane oboe načelstvi na posvetovaljevanje glede oportunitete podaljšanja tega termina. Ako ne pride do sporazuma, ostane pri terminu 1. januarja 1924. V tem zadnjem slučaju se obvezuje g. dr. Ravnhar, ki bo stopil na mesto g. prof. Reisererja, da bo z vso vnuemo in vestnostjo nadaljeval vse akcije za povoljno rešitev vprašanja državnih nameščenec.

IV.

Oba kandidata imata slediti za slučaj izvolitve glede svoje parlamentarne opredelitve edino-le navodim vsak svojega strankinega načelstva. t. j. g. profesor Reiserer načelstva J. D. S., g. dr. Ravnhar načelstva N. N. S.

V.

Na podlagi predstoječega sporazuma vložita obe stranki za Ljubljansko skupno kandidatsko listo pod imenom: ter se zavezujejo, da bosta z vso lojalnostjo, z vsemi silami in z vsemi dopustnimi sredstvi delovali za zmago te skupne liste.

VI.

Glede nastopanja pri volitvah v ostalih dveh volilnih okrožjih, t. j. ljubljansko-novomeškem in v mariborsko-čeljskem, se N. N. S. aktivno ne namerava udeležiti, velja načelo popolne svobode njenih pristavev, vendar se načelstvo N. N. S. obvezuje, da ne bo nastopalo zoper kandidaturu J. D. S. Ljubljana, dne 19. februarja 1923.

Dr. Triller, I. r.

Dr. Ravnhar, I. r.

Dr. Konrad Vodusek, I. r.

Dr. Zerjav, I. r.

Reiserer, I. r.

Josip Turk, I. r.

Dr. Dimko Puc, I. r.

S tem je besedolomstvo demokratske stranke dokazano in na slovenski javnosti je, če postane besedolomstvo v politiki. Saj ali pa le osamljen slučaj. Na v. način pa velja tudi v politiki pregovor: Povej mi, s kom občaješ, in potem ti kdo st.

Zadnji Leninov govor.

Zurnalist Jurij Popov priobčuje v »N. Fr. Presse« zanimivo poročilo o zadnjem Leninovem govoru, ki ga je izdal 26. novembra lani na svečani zasedbi seji moskovskega sovjeta, ki se je vršila v veliki operi.

Ogromni prostor velike opere je bil prenapolnjen. Vlada je izdala obsežne varnostne odredbe. Pred gledališčem so jahali oboroženi člani črke in odganjali radovedni proletarijat. Zurnaliste so spustili v gledališče skozi klet, kjer je stal ob vsakem drugem koraku vojak z masenim bajonetom. Tako niso varovali niti carja pred atentati. Na odru so sedeli pri dolgi, rdeči pogrnjeni mizi člani moskovskega sovjeta.

Sejo je otvoril Kamenjev, ki je dal na glasovanje volilni red za novi moskovski svet. Občinstvo je bilo začudeno, ker je pričakovalo, da se vzdigne Lenin in spregovori. Nekdo v ozadju je vprašal, kako naj volijo brezposelni. Kamenjev je izjavil: Člani sovjeta so že dovolj razpravljali o volilnem redu. Kdor je za sprejem, naj vzdigne roko. In vsi so vzdignili roke. Nato so se oglašali številni glasovi: Lenin, Lenin! Toda prišel je govoriti Dorofjev, ki je govoril kar dve uri o rezultatih enoletnega delovanja moskovskega sovjeta na polju javnega blagostanja. Seje potem je naznanil Kamenjev: Besedo ima sodrug Lenin!

Vsi prisotni na odru so napravili spalin. Šest tisoč parov, oči se je uprlo na oder. Godbeniki so zaigrali internacionalno, vse je stalo in pričakovalo, toda Lenina ni bilo. Občinstvo je aplavdiralo in klicalo cele tri minute, toda Lenina še ni bilo. Končno se je prikazal v ozadju Lenin — ruski delavski car. Ovacije so se potisočile. Lenin je podal roko vsakemu posameznemu članu sovjeta, nato je stopil pred »rameno« se naslonil na rdečo mizo, pogledal v dvorano in se nasmehnil. Mignil je z roko in nastala je grobna tišina.

Lenin je bil dober govornik. Govoril je tisočim ravno tako, kakor da bi se razgovarjal z dijaki in majhnimi sobci. Govoril je živahno, saljivo, sarkastično. Caristični državnik in parlamentarci niso govorili nikdar pred ljudstvom. Boljševiki govorijo pridno in v tem leži deloma skrivnost njihovih uspehov. Lenin »internacionalne« je govoril čisto rusko. Dotikal se je večkrat nacionalnih čustev ruske narodne duše. Nič ne poznael te duše bolj nego Lenin, »komunistični panslavist«. »Vladivostok je zopet naš«, je izrekel znamenjasto in vse je bilo navdušeno.

Lenin je imel veliko zaupanje v obstoječe ruske proletarske države, ki jo je on ustvarjal. Zato je govoril tako, da je vsak opazil, kaj hoče. Vsaka beseda je bila nauk in po potrebi moralni udarec. S silo je ubijal »intelektualni masen« svoje ideje v glavo. Lenin je bil sila ruske revolucije. Rdeča vojska je idejno njegova stvaritev. On je zapovedal izvedbo krvavega in brutalnega terorja, ki ga je pozneje zadrževal. Da bi vstvaril bodočim rodovom na zemlji prafidiz, je moral umreti na tisoče njegovih sodobnikov. Ni treba biti boljševik zato, da je kdo uverjen o zgodovinski veliki tega moza. Lenin je deloval kot titanen in genialen uničevalec.

Sam je izjavil: Svetovne revolucije ni brez obljub. Pri tem je vseeno, ako se obljube izpolnijo ali ne. Kdor tega ne razume, ta sploh ne razume, kako se potuje do revolucije. Leninovo delo je popolna socialna izprememba, katere

velikanski pomen za rusko bodočnost danes še nihče ne more doumeti.

Lenin je prišel nekoč na sejo ljudskih komisarjev. Na steni je visela njegova podobica. Na njeni levi strani Marx, na desni Engels. Saljivi Radek je pripomnil: To se že vidi, da si ti v sredi in da je na tvoji levi Engels, toda na tvoji desni bi moral biti Peter Voliki. Vsi so se smejali z Leninom vred. Najbrže so mislili na izjavo nekega reakcionarne ruskega profesorja, ki je rekel: Veliko Rusov sovraži Lenina in jaz tudi, toda eno je treba priznati, da že dolgo ni noben Rus tako močno pljunil na glavo Evrope kakor baš on!

Ko je Lenin končal svoj govor, so se ovacije ponovile, okoli njega pa so se postavili njegovi najzvestejši pristalci, ki so ga spremljali po temnih hodnikih in ozkih stopnicah v avto, ki ga je z divjo hitrostjo prepeljal zopet v njegovo varno zavetišče izven Moskve. Občinstvo ga od tedaj ni videlo več.

Časopisni glasovi.

PLEMENSKA ZUNANJA POLITIKA.

Pod tem naslovom je priobčil beograjski »Trgovinski Glasnik« zelo dober članek o odnosih enega dela Hrvatov in Slovencev do naše zunanje politike.

»Trgovinski Glasnik« pravi, da sledi iz pisanja dela našega časopisa, kakor da imamo pravzaprav tri zunanje politike: srbsko, hrvatsko in slovensko. To pa zato, ker zahtevajo nekateri Hrvati in Slovenci, da se upoštevajo predvsem njihovi interesi, ne pa interesi države kot celote. To početje smemo po pravici imenovati nemumno.

Ob priliki sporazuma z Italijo sta se zaletavala v našo vlado zlasti zagrebški »Hrvat« in »Obzor«, češ da je vlada izdala interese Hrvatov. Ker teži Hrvatska na Reko, zato je prepustil Beograd Reko Italijanom!

»Trgovinski Glasnik« odgovarja v zelo umerjenem tonu na te trditve. Jugoslovenci, ki prebivajo na Reki, so po svojem razumevanju edinstvene jugoslovanske države s svojimi srcom tuogo bliže Beogradu nego Hrvatim in izjemno separatizmu in federalizmu. In vendar je moral Beograd dopustiti, da pridejo pod Italijo. Reke se ni dalo rešiti za našo državo in v zunanji politiki se mora pač storiti to, kar je možno, ne pa ono, kar hoče. Vsak diplomat mora imeti pred očmi interese cele države, ne pa posameznikov.

Popolnoma brezumno in skrajno škodljivo je početje, kakršnega hočejo uvesti v naše življenje nekateri kratkovidni. Zadnji čas je, da se preneha s takim početjem.

Mi pristavljamo tem izvajanjem »Trgovinskega Glasnika« samo še to, da so bili ravno oni, ki se sedaj najbolj zagovarjajo v vladi radi sporazuma, največ krivi, da ni bilo zunanje politični položaj tak, da bi mogli zahtevati in doseči več. Zato je res skrajni čas, da to početje preneha!

»Obzor« piše, da bo naša zveza s Francijo po najnovejših glasovih vendar obnovljena, kar pomeni, da ni Francija s sporazumom nezadovoljna. V tem vidi list paralizacijo koristi najnovejšega sporazuma z Italijo. Evropa je razdeljena v dva tabora in dokler bo Francija skušala dobiti vpliv nad malo antanto, se bo Anglija trudila pridobiti Italijo, Madžarsko in Bolgarsko. Italija pa bi v tem slučaju, kljub sporazumu še nadalje ravnila proti naši državi. Vse težave bi bile odstranjene, če bi se posrečilo spraviti v sklad angleško in francosko stališče napram Nemčiji.

KINO MATICA

24., 25., 26., 27. II.

„Grihi očelov“

Krasna življenjska tragedija v 6. dejanjih z ljubko

CONSTANCE BINNEY.

Politične vesti.

Politično življenje v Vojvodini. »Vreme« poroča, da se opazja pri narodnih manjšinah v Vojvodini živahno politično življenje. In sicer radi pripravajo volitve v oblastne skupščine, ki naj bi bile nekako merilo njihove politične moči za prihodnje volitve v narodno skupščino. V Bački so se pričela pogajanja med Madžari in neodvisno zemljoradniško stranko. Govorijo se o možnosti sodelovanja, ker so zemljoradniki občutili, da bodo pri merodajnih oblastih izposlovali upis vseh Madžarov v volilne imenike. V južni Bački pa se vršijo pomembna pogajanja med Slovaki in radikali.

Sporazum o posvetovalnega odbora o sporazumu z Italijo. Minister zunanjih del g. dr. Ninčić je povodom poseta posvetovalnega odbora odgovoril, da je moralo priti do sporazuma z Italijo iz čisto političnih razlogov. Posvetovalnega odbora je vsled tega ni vprašal za mnenje ker je smatral, da je njegova funkcija prestala s prenehanjem delovanja paritetne komisije. Nato je imel daljši ekspozé o razlogih, ki so vodili vlado pri sklepanju sporazuma z Italijo in seznanil člane odbora s protokolom sporazuma. Končno je rekel g. dr. Ninčić, da bo celo stvar predložil parlamentu ter se nadeja, da bo dosegel popolno odobrenje javnosti. Člani bivšega posvetovalnega odbora so po razstanku z ministrom imeli večerjati konferenco v hotelu »Petrograd«, ki so jo danes dopoldne ob 9. uri nadaljevali pod predsedstvom g. dr. Matka Laginje. Konferenca se je bavila s sestavo daljše spomenice, katero izdeluje po želji samega dr. Ninčića in katero bo konferenca poslala ministru, da mu obrazloži svoje stališče v celim kompleksu vprašanj v zvezi z osnovno, na kateri se rešuje reško vprašanje. Spomenica se nanaša na različna kulturna vprašanja, obmejni promet in na prometno cono, katere bi imela štiti interese okoljskih občin. Ta elaborat je bil izročen popoldne g. dr. Ninčiću.

Odkritja o terorju probujajočih. V madžarski zbornici se je peal poslanec Drosdy z vprašanjem notranje konsolidacije. Pri tem je omenil, da ne bo imela država toliko časa miru, dokler ne bo obravnala z kečmetiskimi »poropaji«. Poslanec je navedel podrobnosti umorov v Kecmetu l. 1919 in navedel imena morilcev ter črno postopanje mestnega glavarja Hejasa. Nadeja se, da bo imela Hejlas pokrovitelj v najvišjih krogih. Naglasil je tudi, da še vedno obstaja brigada Hejlas, ki ji načeljuje dva višja častnika v Budimpešti. Število moštva znaša 200.000 in je dobro oboroženo. Za vse svoje trditve je Drosdy ponudil dokaze. Notranji minister Rakovski je postal bled in ni mogel ničesar odgovoriti.

Vitis Leninove smrti v Angliji. Vest o nenadni smrti boljševskega voditelja, je napravila na angleške politične kroge velikanski vtis. V njegovi osebi so videli središče vsega ruskega življenja in menilo, da bo smrt neugodno vplivala na predstoječe priznanje sovjetske vlade.

Londonski tisk o novi vladi. Listi so prinesli o novi vladi obširne članke. Skoro vsi se izražajo poveljno, celo taki, o katerih se je pričakovalo, da bodo priobčili ostre kritike. Splošno prevladuje mnenje, naj Mac Donald dokaže svoje zmoglosti.

Spor radi vrhovnega rablusa. Židje so nezadovoljni z imenovanjem dr. Alkalaya za vrhovnega židovskega rablusa v naši državi. Rabin pripada sefardinskemu nuku izraelitske vere, s čemur pa se ne strinjajo židje eskenskega nuka in zahtevajo, da se imenuje njihov pripadnik.

Beleške.

Ugotovitev. Dne 23. januarja se je pričelo zasedanje skupščine. Prof. Reiser, po besedah »Jutra« najodličnejši zagovornik uradništva, pa je bil ta dan še v Ljubljani. Zakaj neki? Ali se morebiti bo prof. Reiser incidentov v skupščini? Ali pa je mar uradniško vprašanje že rešeno?

Molče. Vprašali smo g. profesorja Reiserja, če je res, da je dvignil dnevnice do 1. februarja že dne 16. januarja, čeprav je načelstvo JDS sklepalo o njegovem mandatu šele 17. — Tudi na to naše vprašanje g. prof. Reiser molči. — Očitni smo večerj popoldanski izdaji »Jutra«, da je lagal, da je potvarjal naše besede, toda »Slovenski Narod« molči. — Konstatirali smo dalje, da je »Jutra« lažljivo poročalo o seji okrožnega odbora SKS v Celju, toda »Jutra« molči. — Ko še ni izšel »Nar. Dnevnik«, so ga dnevno napadali vsi demokratiški listi. Sedaj pa, ko mi njih napadamo in ko nosimo za vsako svojo trditve polno odgovornost, pa molče. Naj le molče, bo vsaj javnost tem glasnejše sodila!

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, dne 24. januarja.

Po skoraj dvamesečnem odmoru je bil sklican ljubljanski občinski svet. Med tem časom so izstopili iz »Zveze delovnega ljudstva« komunisti in prešli oficijelno v opozicijo. Toda samo oficijelno. Praktično so komunisti še naprej odločeni podpirati klerikalce in socialne demokrate, ki sedaj tvorijo večino ljubljanskega občinskega sveta. Komunisti bodo na zunaj iz demagogičnih ozirlov predstavljali »revolucionarje«, na znotraj pa politične oportuniste, ki bodo za ceno koncesij živeli od milosti klerikalcev.

Za občinsko sejo je vladalo veliko zanimanje. Galerija je polna poslušalcev. Marsikdo si hoče na lastne oči ogledati klerikalno-komunistično komedijo. Ne samo radovedneži, ampak tudi oni, ki s skrbjo zasledujejo nesmotreno in lahkomišlno gospodarstvo z občinskimi sredstvi.

Program seje je obširen. Ni čuda. Saj je tekem dveh mesecev zastajalo ogromno dela. Poleg tega se pa obravnava še proračun za leto 1924, ki bo glavni del razprave.

Novi meščani.

Pred prehodom na dnevni red je izročil župan s primernim nagovorom meščanska pisma novina meščanoma 65 letnemu Jakobu Golariju in Matevžu Ježeku, ki ima 68 let. Oba sta mizarja pri trvdri Matjan in služita pri tej trvdri že preko 40 let.

Nato je otvoril župan javno sejo, imenoval za overovatelja zapisnika obč. svet. Josipa Rozmana in Jos. Lovšeta. Svojo odsnostnost je opravil obč. svet. Turk. Na predlog mag. svetnika Fr. Govekarja je bilo sprejetih v občinsko zvezo, in sicer brez takse 30 občanov, s takso po 150 Din za osebo 5 občanov, 4 prosilci pa so bili odklonjeni, ker še niso zadostili pogojem za sprejem.

Zalne izjave.

Župan je podelil besedo obč. svetovalec Celešniku, ki je imenovan socialističnega kluba podal žalno izjavo z ozirom na smrt Lenina. Izjavi se je priključil tudi dr. Lemež za komunistični klub. Zalne manifestacije za Lenina, je imela politično-demonstrativni značaj. Manifestacije so se udeležili tudi klerikalci. Komunisti so v znak sožalja zapustili zbornico.

Opozicija se komunistično-politične demonstracije ni udeležila in obsedela na sedežih, ko so vstajali komunisti in klerikalci ter klicali slavo Leninu.

Izjavi se glasila nastopno: Socialistični klub v ljubljanskem občinskem svetu je predlagal v občinski seji dne 24. jan. to le izjavo:

Dne 21. t. m. je nenadoma preminil v Moskvi veliki voditelj ruskega proletarijata Vladimir Lenin. Lenin je bil za Marksom največji duh, ki je teoretično in praktično udeleževal svoje velike duševne sile in s tem izvršil velik kos naloge, ki jo ima svetovni proletarijat v zgodovini. Iz tega razloga izreka klub nad veliko izgubo tega dnevnega orjaka svoje sožalje svetovnemu proletarijatu. Predlagatelj obč. svet. Celešnik.

Klub občinskih svetovalec NDSJ pa je predlagal po svojem zastopniku dr. Lemežu nastopno izjavo: Mrtev je Lenin, za Marxom največji duh revolucionarnega socializma. Proletarijat je izgubil svojega velikega učitelja in voditelja. Obnemeli vsled težkega udara stojimo ob njegovem katafalku. Odsel je Vladimir Ilič Ulijanov. Njega ni več na barikadi revolucionarne Rusije. Milijonska, povsod pričujoča revolucionarna armada, je izgubila svojega velikega poveljnika in sodruga. Lenin je mrtev! Slava Leninu! Lenin naj živi!

Po tej izjavi so komunisti zapustili dvorano in izjavili, da se te seje v znak sožalja ne udeležajo. Obč. svet. dr. Rožič je podal na to nastopno izjavo: Občinski svet ljubljanskega sveta je predlagal med Jugoslavijo in Italijo v reškem vprašanju in razmejitvi ob zahodni meji naše države kot nadaljevanje mirovnih pogodb, ki jih diktira narodom na podlagi moči in nasilja svetovni kapitalizem. Občinski svet ljubljanski stoji na stališču samoodločbe narodov in mednarodnega sporazuma. Mirovna pogodba in njeni deli pa so potenciali to načelo z vso brezobzirnostjo. Kršitev te temeljne pravice narodov ima namen služiti edino imperijalistično - kapitalističnim interesom svetovnega kapitala, ki tvorijo neposreden povod sporom in pripravam za nove vojne. Iz tega razloga in spremnih okoliščin obsoja občinski svet ljubljanski najodločneje vse imperijalistične pogodbe, ki kradejo narodom pravice samoodločbe in narode

zaslužujejo ter lahkomišljeno pripravljajo mednarodne spore in nove vojne. Občinski svet je nimenja, da more vlada v imenu države skleniti samo tak sporazum z Italijo, ki bo popolnoma zalameil vse interese našega naroda.

Personalno-pravni odsek.

Za prisiljene stanovanske oblasti I. stopnje, se izvolijo za lišne posestnike: Fr. Ks. Stare, Jože Pirc, Ivan Frlih, Ivan Sušnik, Makso Hrovatni, dr. Lovro Požar, Josip Uran, Matej Orehek, Franc Orehek, in Franc Malis; za najemnike: g. Fr. Gale, H. Glavan, Tomo Godec, Jernej Klar, Blaž Korošec, Fr. Lavtizar, Ivan Makno, Ivan Papiš, Avg. Zadnik in Jos. Zidarč.

Kot zastopniki pri razsodišču stanovanske oblasti I. stopnje za lišne posestnike: Fr. Ks. Stare, Jos. Pirc, I. Frlih, I. Sušnik, Ks. Olup, Simon Kmetec, Fr. Kos, dr. Lovro Požar, Jos. Uran, Franc Kristof, Matej Orehek, Avg. Jenko, Jernej Kopač, Ivan Ogrin, dr. V. Mežler, Gregor Pečjak, Franc Orehek, Ivan Duchs, inž. Vl. Remec in Anton Rožina. Predsednik je podžupan dr. Stanovnik. Za najemnike: Jože Boguč, Viktor Bischof, Ivan Bošnjak, Gregor Cvelbar, Jos. Dekleva, Rnd. Dovzan, Drago Golja, Ciril Golmajer, Rado Jelenc, Jože Klemenčič, Miro Luznar, dr. Jos. Mlečan, Josip Mozetič, Fr. Osterman, Leop. Pehani, Vendelin Sadar, Anton Selan, Jos. Šillogaj in Ivan Zorn.

Spomin Stritarja.

Župan se je nato spomnil bivšega častnega občana, pesnika in pisatelja, prof. Stritarja, ki si je stekel veliko zaslug za mesto. V znak spoštovanja njegovega spomina so vstali zborovalci s svojih sedežev z vzklikom »Slava mlu« Sprejet je bil županov dopis, da se dovoli Stritarjevi vdovi dosmrtna preskrbina, in sicer 500 Din mesečno.

Stanovanjsko vprašanje.

Pri poročilu personalno-pravnega odseka o izvolitvi razsodnikov in prisodnikov mestnega stanovanskega oblastva I. stopnje, opozarja obč. svetnik Urbančič na velik boj, ki se bje med organizacijo hišnih posestnikov in organizacijo stanovanskih najemnikov. Vsaka organizacija skuša kar najbolj štiti interese svojih članov, zato je vsaki organizaciji veliko na tem, da ima v stanovanskem oblastvu najposposnejše zastopnike. V interesu organizacije stanovanskih najemnikov zahteva govornik, da se upošteva predlog te organizacije, da se izvoli njen tajnik g. A. Simončič v razsodišču in prisodnišču stanovanskega oblastva. Predlog g. Urbančiča je bil sprejet.

V komisijo za ocenitev municipalnih skladov na ljubljanskem polju, za katere je določen drugi prostor pri Črnučah, so bili izvoljeni kot zastopniki mestne občine svetovalci Orehek, Pirc, Zajc, Slovša in Tokvan.

Cestna železnica.

Kontrolna komisija cestne elektr. železnice je ugotovila, da družba še ni ugodila zahtevam občine in da začena mesto da bi poslala bilanco zadnjih 3 let, govorijo o zlati valuti v razmerju 1 : 62. Ta predlog se zavrne, kakor tudi ustanovitve novitvenega fonda, ki bi pripadal le družbi. Urediti se mora ekonomsko gospodarstvo v delavnici, razmerje uslužbenec, sprejem osebja, prejemki. Uslužbenec se morajo po 2 letih stalno namestiti kot mestni in se ugotovi njihovo zavarovanje. Tudi bo treba zgraditi stanovanjisko hišo za uslužbence.

Kršitev mestne avtonomije.

Nato se je razvila živahna debata o županovem dopisu glede prizvaja proti razsodišču pokrajinske uprave o pritožbah občinskih svetovalec Jos. Turka in Franca Stareta proti sklepom občinskega sveta z dne 11. in 14. maja 1923 glede kreacije novih službenih mest na magistratu in glede poklicnega gasilstva. Župan se je pritožil na notranje ministrstvo. Ta odlok pokrajinske uprave je ničnostna in je vlada s temi odloki kršila avtonomijo mesta.

Občinski svetovalec Ivan Tavčar (NSS) izjavlja, da se priključuje mnenju referenta, da je pokr. uprava z rešitvijo pritožbe gg. Turka in Stareta kršila občinsko avtonomijo. Po določilih občinskega reda pokrajinska uprava nima pravice predpisovati, na kakšen način naj mestna občina organizira požarno stražo. Prav tako ne spada v presojo pokrajinske uprave nastavljanje in plačevanje mestnih uslužbenec. Vse to je pridržano po obč. redu v izključno kompetenco občinskega sveta. Državna uprava ima v najboljšem slučaju pravico le preiskati, če so sklepi utemeljeni s kritično proračunom.

Dolžnost vsakega zastopnika občinskega sveta je, da pri vsaki priliki brani avtonomne pravice ljubljanskega obč. sveta. In naj dotični zastopnik pripada k večini, ali k opoziciji. Kar nam ni všeč glede pritožbe in sklepov v občinskem svetu, ki spadajo v njegov avtonomen delokrog, bo mo opravil zastopniki ljubljanskega občanstva sami med seboj. Nadzorne oblasti nam ni klicati na pomoč, ker s tem samo pokažemo, da nismo vredni avtonomije. Seveda, če ne bo zalegal opomin že v zbornici, bomo spetrali na volilce, ki bodo gotovo nastopili proti onim, ki ne znajo sami upravljati občine.

V zadevi pritožbe gg. Turka in Stareta smo z naše strani že ponovno opozorili na nepravilnosti, ki jih je zagrešila večina. Nismo za znižanje prejemkov mestnih uslužbenec, smo pa proti nejednakomerni razdelitvi plač na posamezne kategorije. Izravnava se bo morala izvršiti. Krivice se morajo popraviti. Prav tako uvidevamo potrebo poklicnega gasilstva. Vendar pa odločno ugovarjamo proti temu, da se je zaneslo v poklicno gasilstvo strankarsko protežiranje in da se pri spremembi za to velevarno službo ne gleda predvsem na strokovno zmožnost. Med poklicnim gasilstvom in prostovoljnim gasilstvom se mora ustvariti znosno razmerje. Nedopustno je zato, da poklicno gasilstvo kot politični ekpoment večine obč. sveta zavira razvoj prostovoljnega gasilnega društva, ki mora biti matca požarne straže v Ljubljani. Glede

J. Magoc:

Bengalski ogenj.

Mali Barbouillé se po končani soli vračal domov, v hišo sredi gozda na lezadni stezi, ki je bila najbližja, tem je rajši plezal po obronkih grčev, so se dvigali nad Zelenim ribnikom, kamor so hodili jeleni pit.

Ta sin gozdnega čuvaja je ljubil goščavo; splazil se je po vseh štirih okoli grmovje, se vsedel na podrto staro debl in potegnil iz žepa predmet, ki je bil skrbno zavil v robec.

Bil je bengalski ogenj, ki ga je dobil od kramarjevega sina v zameno za večerico. Fant je zaprl oči, stisnil dragoceni predmet, s katerim se dela umetni ogenj, v roki in si predstavljaj gozd v njegovem žaru.

— Menda bo vendar rdeč? — Kakor rad bi ga prižgal! Toda bil je dan in tak prizor je vreden gledalcev! Odprl je spet oči in previdno spravil svoj zaklad.

Od ribnikovega brega sem so prihajali glasovi; tiho je sklonil glavo skozi vejice, da bi bolje čul. Oči so se mu zaiskrile. Dva divja lovca sta stala na kolen v vodi in polagala zanjke.

— Bova ga! sta se smejala lučobno. Po tej poti mora priti. Najni

— Hudožnež! Naše jelene hočeta, da dejal Barbouillé ozlovoljen. Takoj obvesti papana. On jim bo že pokazal!

Brezskšno. se je splazil proč, da ga nista čula in tekli v lovsko kočjo, kamor je prišel ravno prav k večerji.

— Papa! je zaklical, veliki Tringue in Louchon, ki sta se vrnila iz ječe, sta spet pričela... Ravnokar sem ju videl, pripravljata zanjke ob bregu Zelenega ribnika.

— Naj le prideta, jaz jima bom takoj za petami, je hladno odgovoril lovski čuvaj.

Z mirno vestjo je nato Barbouillé povedal drugo novico:

— Minot mi je dal bengalski ogenj, mislim da je rdeč. Na praznik ga bom prižgal pred našo hišo. To bo veselje!

— Ti? Ti nisi ne moreš kake stvari shraniti do takrat, ker se ti preveč muči! se mu je nasmejal oče in se dvignil.

Vzel je puško s klina, poljubil dečka in dejal:

— Sel bom mimo Zelenega ribnika, toda ne verjamem, da bi tam zalotil tička, saj vesta, da hodim po tej poti... Prav redko, da je ne bi zalotil tja... Lahko noč!

Odsel je. Barbouillé je obstal kot okamenel, neprestano mu je nekaj hodilo na misel:

— Njegova pot je to... pa tudi pot živali, ki jo hočete vloviti... Kaj pa, če čakata očeta?

Spustili so ju iz ječe, gotovo sta imela še račun poravnati s čuvajem. Če bi ga napadla, kdo bi bil močnejši?

Barbouillé je čutil, kako mu postaja tesno pri srcu. Zbežal je ven

— Kam greš? mu je zaklicala mati. — Igrati se, je odgovoril, ne da bi se obrnil.

Sel je po bližnjici, upajoč, da prehití očeta. Prišel je na rob strmega griča, pod katerim se je nahajala pot. Ali naj bi zlezal dol? Ali je imel dovolj časa?

Tu je začul težak padec, nekaj je pljusnilo v vodo, sledil je zadušen krik in sirovo smejanje. Dečkovo srce je divje bilo.

— Napadla sta ga! si je mislil v svojem obupu.

Ni vedel, kaj naj stori. Pomagati ni mogel.

— In vendar bi jih bilo treba prepašiti! — Oj, če bi le imel malo bolj globok in krepak glas.

Naenkrat pa je mrzlično naglo posegel z roko v žep, se sklonil, prižgal žveplenko...

Louchon je bil ravnokar potegnil za vrv, ki je bila privezana na drugem koncu za drevo in lovski čuvaj se je spotaknil in padel v mrežo, past nastavljeno za jelena.

Puška mu je bila odietela daleč proč in zaman je skušal oprustiti se mreže, ki se ga je le še bolj opletala. Sirovo se smejoč sta veliki Tringue in Louchon skočila na stezo, držeč kole v rokah

(Prevel P. V. B.)

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 24. januarja. 1924.

PRITOŽBE PRI RAZNAŠANJU NAŠEGA LISTA V LJUBLJANI.

Prihajajo nam pritožbe, da naši naročniki v Ljubljani, ki jim list dostavljajo vsako jutro na dom naši raznašalci, dostikrat lista ne dobe.

Zato smo take slučajne natančno zasledovali, ter ugotovili, da se je dostava izvršila redno ter da uprave in raznašalca pri tem ne zadene nobena krivda. Možnost je vsled tega samo ena: da list, ki ga raznašalec pusti v pisarnem nabiralniku, na vratih ali na kakem drugem mestu, kratkoma zgine, ker nosi ime »Narodni Dnevnik«. Prišli smo tedi v naših razdrapanih političnih razmerah tako daleč, da so se gotovi politični petelin tako strašno zagnali in zagrizli do svojih političnih nasprotnikov, da so zašli na polje, ki nam je bilo doslej popolnoma tuje.

To so fakta, ki jih moramo podati naši javnosti in ki govorijo, da imamo opraviti z organizirano gonjo proti našemu »Nar. Dnevniku«. Kdo je tega zmožen, ni težko uganiti.

Imamo pa še druga fakta, o katerih nam danes ni mogoče govoriti, ker hočemo, da imajo poprej besedo drugi v to poklicani faktorji.

Naše naročnike opozarjamo na to in jih prosimo, da naj bodo malo pazljivi in nam vsak podojen in sumljiv slučaj naznani.

KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO.

Poverilnice za občni zbor Kmetijske družbe so bile gg. delegatom včeraj razposlane. Dovoljena je polovična volja in naj se delegati pri železniških blaginjah izkažejo s poverilnico. Občni zbor Kmetijske družbe se vrši — kakor je v »Kmetovalcu« razglašeno — v sredo, 30. januarja 1924 ob 11. dopoldne v »Mestnem domu« v Ljubljani. Vlado imenitelj: Vlado svetnik Fr. Župnek, I. r.

Poljsko odlikovanje kralja Aleksandra. V sredo dopoldne je izročil poljski poslanik g. Okenski na našem dvoru Nj. Vel. kralju Aleksandru najvišje odlikovanje Poljske republike »Virtuti militari« z lentjo I. reda. Slovesnosti je prisostvovalo več vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Ko se je pripeljal v dvor poljski poslanik, mu je izkazala čast kraljeva častna straža. Godba pa je zaigrala poljsko narodno himno. Kralj je sprejel poslanika v generalni uniformi. Poslanik je nagovoril kralja francoski, ko mu je pa izročil odlikovanje, je govoril poljski. V svoji zahvali je tudi kralj izpregovoril nekaj besed poljski.

Poljsko odlikovanje ministra vojne in mornarice. V sredo je izročil poljski poslanik g. Okenski ministru vojne in mornarice generalu Pečiču odlikovanje Poljske republike »Pro Polonia restituta«.

Pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani priredi na dan Sv. Save dne 27. januarja v veliki dvorani hotela Union »Svetosavsko Besedo« s sodelovanjem gospe Borove Waloukove, operne pevke, gospodov Julija Betetta, Borisa Popova in Marija Simenca, opernih pevcev, g. prof. Ruča zbor F. S. učiteljski v Ljubljani pod vodstvom g. prof. E. Adamčiča in godbe Dravske divizije. Spored: Ob 9. uri dopoldne: Svetosavska šolska proslava. Vstop prost. Ob 8. uri zvečer: Petje in ples. Cene prostorov: Sedeži od 15—40 Din, stojišča 10 Din. Vstopnice se prodajajo v trgovini g. E. Dobriča. Prešernova ulica št. 9 in zvečer pri blaginji Prostovolni pripeki se hvaležno sprejemajo, ter naj se požejo na Kmetijsko posojilnico za »Svetosavski fond« v Ljubljani. Če kdo pomotoma ni dobil vabila, naj se izvoli obrniti na naslov: Emil Dobrič, trgovec, Prešernova ulica št. 9.

Odlikovanje. Z redom Sv. Save V. razreda sta bila odlikovana bivši predsednik mariborske industrijske obrtno vzorčne razstave Alojz Kriznič in tajnik Franjo Kenda.

Upokojenec: Na lastno željo gosp. Rohrmann, kmetijski svetnik VI. razreda v Ljubljani. Dali so upokojenec Jakob Hladnik in Franc Jereb, uradnika pri oddelku za kmetijsko bišje pokrajinske uprave v Ljubljani Ivan Čof, kontrolor meroizkusnega urada v Kranju, Ivan Prosenec, pisarniški oficijal X. čin. razreda, Josip Erčin, pisar XI. čin. razreda in Marko Kostanjevec, sluga pri oddelku ministrstva trgovine in industrije, vsi trije v Ljubljani.

Iz davčne službe. Za davčnega upravitelja IX. čin. razreda davčnega urada v Mariboru je imenovan g. Maks Merčun, davčni upravitelj v Murski Soboti. — Za davčnega oficijala X. čin. razreda v Murski Soboti je imenovan Josip Gregorc. — Za davčnega upravitelja IX. čin. razreda pri davčnem uradu v Cerknici je imenovan Maks Ivanc, za davčnega upravitelja IX. čin. razreda pri davčnem uradu Ljubljana-okolica je imenovan Stanislav Ribnikar.

Oblastni referenti za vere. Ministrstvo za vere je odločilo, da imenuje za oblastne referente za vere pri velikih županih najstarejše predstavnike raznih veroizpovedanj, ki se nahajajo na teritoriju oblasti.

Na mariborski ljudski univerzi preda 28. t. m. Anton Skala o največji srbski poeziji. Dne 4. februarja pa poročnik trgovske mornarice Rudolf Crnić o važnosti morja in pomorstva.

Spod. g. Anton Kristanov in g. Čiro Kamenarovič. Odvetniška pisarna dr. Azman in dr. Kuhelj nam sporoča, da se je sivoječasen spor med g. Anton Kristanom in g. Čiro Kamenarovičem prijateljsko poravnal, ker je bil g. Čiro Kamenarovič napačno informiran.

Dr. Schenko. V pisarno demokratiškega prava v Kranju je vstopil kot koncipient dr. Schenko. Mož je eden tistih redkih slovenskih inteligentov, ki je bil pred vojno in med vso vojno zagrozen nemškum

tar, da ga je moral Narodni odbor v Radovljici ob prevaru na splošno zahtevo vsega ljudstva takoj odpuščati iz službe. Sedaj pa je postal dr. Schenko demokrat, njegovo ime se je zopet izpremenilo v slovenski Zenko in njegovi nacionalni grehi mu naj bodo odpušteni. Radovedni smo, če se s tem strinjajo nacionalisti, kolikor jih je še pri demokratski stranki.

Zadruza za splošno gostilničarstvo obrt v Mariboru nam sporoča: Na ironični izpad tukajšnjega lista »Tabor« z dne 22. t. m. odgovarjamo sledeče: Naša voljna lista za cenilno dohodninski komisijo nikakor ni bila radikalna, ampak strogo stanovska. Zato je smešna trditev, da smo z denarjem podkupovali volilce. Mi spadamo doslej med one stanove, ki plačujejo najvišje davke in pristojbine. Zato je po vsem upravičeno, da branimo svoje interese in skušamo spraviti naše člane v komisijo. V to smo upravičeni toliko bolj, ker niso čutili sestavljalci demokratske voljne liste potrebe vprašati za mnenje tudi stanovske zadruge, a i jim dati vsaj primerno zastopstvo v tej komisiji. Naša zadruza je izključno gospodarska ustanova, ki ne bo služila nikakomu strankarstvu, ker mi smatramo kot svojo dolžnost ščititi vsakega člana, ne oziraje se na njegovo politično prepričanje. Žalostno je dejstvo, da se je tako važnih volitev od 200 članov udeležilo volitev samo 54, kar pač najbolj jasno kaže bajko o plačani agitaciji. Takih sredstev se zadruza ne poslužuje, ker nima podkupljivih članov.

Nov zemljevid o razdelitvi države na oblasti. Ministrstvo notranjih del je izdalo te dni zemljevid administrativne razdelitve države na oblasti kakor to določa Vidovdanska ustava. Poleg oblasti so na tem zemljevidu označene tudi meje 30 županij in 335 srezov. Prihodnje dni bo ministrstvo razposlalo ta zemljevid na vse župnije in srezke oblasti. Zemljevid je izdelal g. Peter Madžarevič.

Zakon o pobijanju draginje je začela zadnje čase strogo izvajati policija v Osijeku, ki je samo v enem dnevu naznanila sodišču 60 osjeških trgovcev, ki niso imeli cen na bazu v izloženih oknih. Sodišče bo te dni razpravljalo o tej zadevi.

Za nedeljski počitek se je zavzela sekula trgovskih nameščencev zveze privatnih nameščencev in je ugotovila, da je bilo v nedeljo več trgovin v Zagrebu odprtih do 2 ure popoldne in še dalje. Vsled tega je zveza vse te trgovce naznanila in bodo primerno kaznovani.

Koliko so pojedili in popili Zagrebčani 1. 1923. Iz raznih uradnih podatkov je razvidno, da so pojedli Zagrebčani v minulim letu 2040 vagonov moke, 28.600 goved, 50.000 tele, 36.000 prašičev, 7040 jagnjet, 317 konj, nad 2 milijona kg suhega mesa in 546.000 kg masti. Popili pa so v tem času 70.000 hl vina, 36.000 hl piva, 6450 hl žgane, 588 hl likerjev in 16.700 steklenic šampanja.

Thiotapostvo v Voivodini. Kakor poročajo iz Voivodine, je v zvečeto zadnje dni na madžarski meji bujno thiotapostvo. Obmejni varnostni organi aretirajo dnevno 10 do 20 sumljivih thiotapostov, ki se bavijo s vtihtapanjem raznih svilenih in drugih predmetov, iz naše pa iztihotapajo zlato in srebro. Finančni stražniki so imeli zadnje čase v tem pogledu prav dober lov. Da se nahajajo med temi sumljivimi elementi tudi razni špijoni, je samoočeno uveljavljeno. Tudi nekaj takšnih naših neprijateljev je padlo v roke pravice in so jih odpeljali v Beograd.

Celjske vesti. Z biazneli dimnikarski pomočnik. Neki dimnikarski pomočnik pri trdnji Z. v Celju se je v raznih gostilnah močno navlekel vinskega soka. Ko je prišel domov, je svojega tovariša začel močno pretepati in ga je tudi zelo poškodoval. Nato je zopet odšel in pri nekem kmetu v Korenu v Gosposki ulici pobil špe. Zato so ga prišli in ga oddali v policijski zapor. Konstatirali so omračenje uma, katero je najbrže nastalo vs ed prebilo zavzete pižve. Oddan je bil v blaznico.

Razglas glede uporabe električnega toka. Mestni magistrat je z razglasom z dne 22. januarja ukinil nekatere omejitve glede električnega toka. Dosedaj je bilo obratovanje z motorji sploh prepovedano. Sedaj pa smejo motorji na mestnem ozemlju obratovati dopoldne od 8. do 12. ure, od 12. ure 15 minut do 16. ure pa motorji v okolici. Od 16. do 22. ure pa je obratovanje z motorji sploh prepovedano. V priročni 10 dneh pričakuje mesto občina, da dosepejo novi transformatorji, ter se takrat ukinejo še obstoječe odredbe.

Smrtina kosa. Umrli je v Vodnikovih ulici gđ. Ana Ständer in 89. leti stara. — Glasbeno Matica priredi v nedeljo 3. februarja ob pol 5. uri popoldne v mali dvorani hotela Union koncert s sodelovanjem gg. dr. Aleksandra Rigo, baritonista kr. opere v Ljubljani in Janka Ravnika, profesorja konservatorija v Ljubljani. Spored koncerta je zelo zanimiv.

Mariborske vesti. Danes je umrl trgovec Wicher v 41. letu starosti. — Neki E. P. stanujoč na Meljski cesti se je minulo sredo sprl s svojo sosedo, stopil v njeno stanovanje in ji grozil s kuhinjskim nožem. Ko je prišel mož ožreženo, je nasilnežno upadel pogum in se je umaknil, vendar pa je še zagrozil, da se bo ohesil in da bo sosedo morala skrbeti za njegove otroke. O tej nenavadni grožnji je bila obveščena policija. Stražnik, ki je kmalu na to prišel v E. P. stanovanje, je našel obesnega na oknu, poleg njega pa je bila njegova žena, ki ga je krepko vlekla za roko. Stražnik je hitro prerezal vrvi, da se P., ki je bil že višnjev in v obrazu, res ni zadušil. Ne ve se, ali je bil poizkus samomor s pomočjo žene same komedija, ali pa se je žena hotela poslužiti ugodne prilike in mu radi tega pomagala pri naklepu. Vsekakor bo sodišče razjasnilo to čudno zadevo. — Policija je aretirala nekega Ivana S., ki se je v gostilni pri »Zlatem konju« najprej počel pokostiti, potem pa izjavil, da nima s čim plačati. Ker si je zaslužil s tem ričet, je bil izročen sodišču.

Ptujske vesti. Volitve v cenilno komisijo. Ptujsko mesto so dobili Nemci 40 glasov več, kakor Slovenci. Imenovani bodo slovenski prisidniki. — Tukajšnja policija je aretirala nekega Maušca Wandala, kateri je madžarski državljani. Prekoračil je našo mejo in se prilepil v Ptujske vsakega sredstva. — Tukajšnji kavararji so z dovoljenjem cenilne komisije svojim izdelkom cene zvišali. Črna kava stane 2 Din, bela kava 3 Din 25 par. čaj 4 Din itd. — Okrajno sodišče v Ptujju je kaznovalo Rudolfa Roja, posestnika in gostilničarja v Vitomar-

skem vrhu po členu 12. zakona o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, storjene s tem, da je ponudil v Giblin Francu Peršaku za 1 kg žive teže tele, 4 tedne staro, 70 kg težko, 66 krun torej ceno, ki je višja od tržne, na toden dni zavora in 500 Din denarne kazni; Friderika Petroviča, 51 let starega trgovca z živino v Vitomarcih, tudi po členu 12. zakona, ker je ponudil Francu Peršaku za kg žive teže tele, — 4 tedne staro, nad 70 kg težko, — 63 krun, na 10 dni zavora in 800 Din denarne kazni.

Samomor. V Zagrebu se je vrgla pod voz električne cestne železnice Mikiča Kežman, doma iz Čmudrova pri Brežicah. Kolesa so 17letno dekle popolnoma raztrgala. Kaj je nesrečno mladenko gnalo v smrt, doslej še ni ugotovljeno.

Detomor. Dne 22. t. m. popoldne je dr. Jurček iz Maribora obdural na pokopališču občine Cnžat pri Sv. Mariji v Pušcavi mrtvo dete ženskega spola. Telese je bilo normalno razvito in so se poznali na glavi in hrbtu udarci. Otoka so potegnili iz stranišča, ki pripada stanovanju nekega železniškega uradnika. Sumijo, da je porodila otoka dekla tega železniškega uradnika, kar se bo še je ugotovilo.

Zaznecen umor v Osijeku. Zadnje dni je našla policija v Osijeku nekega Fabijana Hasi vsega v krvi na ulici. Njegovo telo je bilo vse polno ran, ki jih je zadal možn zločinec z nožem. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa vsled izgube krvi tako slab, da še ne more govoriti. Ljudstvo spravlja ta umor v zvezo s Čarugovimi pajdali in vlada vsled tega iznava v Osijeku precejšnje razburjenje.

Tadniski tovariši. Pod tem naslovom smo poročali, da je ukradel neki France Zupan svojemu tovarišu 100 Din. Naproseni ugotavljamo, da Fran Zupan ni identičen s Franom Zupanom, čevljarjem v mestni klavnic.

Odmetniki, ki posojujejo oropani denar na obresti. Nedavno smo poročali, da so orožniki ustrelili pri Nikšiću voditelje črnogorskih roparjev Raspopovića in Bašovića. Ko je varnostna oblast uvedla preiskavo, je našla v njihovih skrivališčih spise, kjer so imeli roparji spisane svoje doznike, katerim so posojili denar proti visokim obrestim. V teh imenikih se nahajajo tudi imena uglednih meščanov in trgovcev in celo nekaj uradnikov.

Mesto vena na grob umrle sestrične France Miku, darujeta Ivan in Albert Poženel 100 Din »Ljubljanskemu Sokolu« in 100 Din za slepe. Znesek se nahaja v upravi »Narodnega dnevnika«, kjer se lahko dvigne.

Prosveta.

»Hamlet«. (Po repiziji.) Razni abonementi so različni. A se smešlja, B je resnoben, F je pri isti igri indiferenten... Igralci poznajo te stvari in tudi publika upliva na igranje. V prvi vrsti izvenabonementi. Tam postane večkrat iz tragikomedije farsa, tragedija se izlevi v komedijo in iz veseloigrne nastane teaterski haloo... Kling, kling... To je nalezljivo. Shakespeare bo izjema. Zlasti Hamlet. Mislim, da so se odprle oči in ušesa. Nekaj vpliva neodoljiva dram. moč in plastičnost dejanja teh velikih sloveskih dogajanj — skoro navno-priprosti po svoji vsebini in vnanjem odelu — nekaj stori igralci... In nekaj je korak v napredek. Neviden, a težak upliv pa ima dobra prevodna beseda. Torej: slovenski Shakespeare. Tu je odgovor na vprašanje: odkod to silno zanimanje, skoro pobožna vztrajnost in nenasiljivost pri uživanju del avnovega mojstra. Sreda, Ofe-lijia ga. Wintrova. Dobrovoljna hčerka, ki posluša svojega očeta Polonija, zna živati in ubogati... Sama iz sebe — ni nič. Čudovita sanjava podoba, polna lastnih potez, je utonila v pridni deklici. Hamlet... Polonij... Zve prvi čas in okus čez marsi-kali navidezno večnega. Te podobe pa v svojem človeškem jeziku vedno govore do nas... Kralj je bil mnogo bolj notranje zbran kot sicer. Tudi manjše vloge so do-bro zasledene. Tisti »plemičev« in »plem-kinja« pa ni treba... Motilo. Odločno motilo. »Othello«. Včerajšnja predstava je pri-nesla neobičajno graducijo zlasti v kreaciji Othella (g. Putjata). Tudi gospa Marija Vera je z dramatičnim podčrtanjem podala odlično kreacijo.

Traviata. Opera v štirih dejanjih ali treh z eno izpremenjo. Besedilo spisal po romanu A. Dumasa sina »Dama s kamelijami« F. M. Playe, uglasbil Giuseppe Verdi. Osobe: Violetta (sopran), Flora Ber-volt (sopran), Anna, služkinja (mezzosop-ran), Alfred Germont (tenor), Germont, njegov oče (bariton), baron Doupfal (bari-ton), Marquis d'Orbigny (bariton), Dr. Grenvil (bas). Kraj dejanja: Pariz in oko-lica, čas sedanjosti. Kratka vsebina opere: Lahkočivka Violetta se seznani z Alfredom Germontom. Zaljubljeni se vanj in sklene, od-povečati se lahkomišelnemu življenju. Tudi Alfred jo vkljub ni čudni preteklosti vzljubi. Na idiličnem posvetu v okolici Pariza uživata ljubezensko srečo. Ne menita se dosti za vsakdanje skrbi in šele, ko jima zmanjka denarja, se napoti Alfred v mesto prolat dragocnosti, da dobita zopet sred-stva za življenje. Med tem časom pride v hišo njegov oče in prosi Violetto, naj se od-pove Alfredu, sicer bo njegova sestra nesrečna, ker bi jo ne ženin gotovo pustil na cedilu, če bi zvedel, da živi Alfred z žensko dvomilne preteklosti. Violetti se oče smilil in s krvavečim srcem sklene za-pustiti Alfreda. Ta se vrne iz mesta. Vio-letta se brez navedbe vzroka od njega kratko in hladno poslovila. Komaj se Alfred zavé, da je ljubečo izgubil in ga oče v toplih besedah spominja doma, prejne pismo, ki mu pove, da bo Violetta prisostvo-vala slavnosti v razpiti hiši demimondke Flore. Iz tega sklepa, da si je Violetta za-čela prejšnjega razkošnega in lahkomišel-nega življenja ter da je baš zato tako naglo zapustila. Ves obupan se napoti v mesto in najde svojo ljubečo v veseljaški družbi pri Flori Bervolt. Ker jo razžali, ga ne sedanj častilec baron Doupfal po-zove na dvoboj. Sprito razburjenje v tem mučnem incidentu Violetta resno zboli. Zdravnik pove služabnici, da so bolnici ure že štete. Alfred pride in bi rad z očetovim dovoljenjem vzel seboj Violetto v lepše, srečnejše življenje. Toda že je prepozno. Ko se pojavi še stari Germont, ki razjasni sinu vzrok Violettinega odhoda v mesto in ki bi, vkljub njeni preteklosti vendar blago žensko rad pozdravil srečno s svojim si-nom, umre Violetta v naročju svojega Al-freda. — Premijera 6. marca 1853 v Be-netkan.

I. ljudska visoka šola v Ljubljani. Ker se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. dopoldne na univerzi svetosavska proslava, napove-dano predavanje odpade. Prihodnje pre-da-vanje se vrši v nedeljo, dne 3. februarja ob običajnem času.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Šiški ima svoj redni občni zbor dne 3. februarja ob 15. uri v društveni telovadnici z običajnim dnevnim redom, ki je razglašen na društveni deski v telovadnici. — Odbor.

— Sokolsko društvo v Šiški vabi svoje člane na sestanek za sestavo kandidatne liste. Vrši se v društveni telovadnici v ne-deljo 27. t. m. ob 15. uri. — Odbor.

Sport.

Jugoslavija : Avstrija.

Kakor znano, se vrši 10. februarja v Zagrebu meddržavna nogometna tekma med reprezentancama Jugoslavije in Avstrije. Jugoslovanski nogometni savez je nominiral včeraj sledeče moštvo: Vrdjuka (Gradjan-ski) — Vrbanič, Dasović (HASK) — Rodin (Hajduk, Split) — Rupec (Gradjanski) — Kurir (Hajduk, Split) — Šifer, Petković (Jugoslavija, Beograd) Dubravčić (Concor-dija), Jovanović (Jugoslavija, Beograd), Ba-bić (Gradjanski). Težka naloga čaka to enalistorico, kajti avstrijska reprezentanca je v nedeljo proti Italijanom v prav izdatni meri dokazala svojo prvotnost.

— Statistika smučarjev Slovenije. JZSS zbira popis vseh v Sloveniji bivajočih smučarjev. V ta namen prosi JZSS vse spo-tnike, turiste, lovce i. dr. osebe, ki so vsled smučenja, da se čimprej prijavijo na vsi-daj označenem vzorcu. Prijavijo naj se vsi-deca, moški in ženske, ki znajo drsati na smučeh ali pa vsaj hoditi z njimi brez ozira na to, ali se poslužujejo smučj zgolj kot prometnega sredstva ali goje smučanje kot sport ali v turistične svrhe. Prijava naj s-loye tako-le: 1. Ime in priimek. 2. Rojstni dan. 3. Narodnost. 4. Poklic (stan). 5. Sam-ski ali poročen. 6. Smučari od 1... (v sportne ali druge namene). 7. Je-li vojak (aktiven ali v rezervi). 8. Čin in stopnja v jugoslovanski vojski. 9. Je-li turist, lovec in katere druge sporte se izvaja. 10. Točen naslov in bivašče. Na knube, včlanjene v JZSS izide poseben poviz. Prijave naj se b-galovolijo čimprej vpsolati na naslov: Ju-goslovanski zimskisportni savez, Ljublja-na, trvdka Gorec, Kreditna banka.

Društvene vesti.

— Etilni tehniški ples, ki ga priredi akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov (A. D. J. T.) pod pokroviteljstvom Udruženja jugoslovanskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana in častnega damskega komiteja, se vrši v torek dne 5. februarja v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Pričetek ob pol 9 uri zvečer; oficioalni sprejem od pol 9. do 9. ure. Čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi strokovne društvene knjižnice Vstop le proti vabilu.

— Društvo upokojencev južne železnice ima redni občni zbor v nedeljo 10. febru-aria ob 2. uri popoldne v prostorih restav-racije pri Levu. Gosposvetka cesta v Ljubljani. Udeležite se ga vsi člani. — Pred-sestvoj.

— Prvo slovensko pevsko društvo »Li-ra« v Kamniku je minulo soboto pri-re-dil v dvorani Kamniškega Društvenega do-ma lep koncert z vzporedom slovenskih umetnih pesmi in jugoslovanskih narodnih pesmi. Moški zbor »Lira« je po številu skromen, pa v vseh štirih glasovih zasledil z razmeroma dobrimi, izdatnimi močili. V pevstvu g. Vremšaka ima dobera, trudo-ljubna učitelja in dirigenta, ki se ne stra-ši truda in rad izvaja vose težke skla-dbe, ne da bi zametaval vrednih starihjših. Pevci ga imajo radi, ka ubogajo, radi prihajajo k pevskim vajam in odhod uspeši. Prig lepa — za deželo kar izvrstno — so prednasal-Adamčičev, Pavčičev, Jerebov, Preločev, Devove skladbe, med katerimi sta ob-činstvu posebno ugajali »Zajop mi pesem, dekle« in »Serenada«. Kot baritonist-solist se je postavil član zboru g. J. Orčar, ki ima prijeten, lepo zvenec, mehak bariton. Poln baritonskih sol v zborih je zapel tudi dr. B. Ipayčevskega »Meniha«, g. pevovodja Vremšak pa Satterjevo »Ribičico«. Na klavirju je solista spremljala g. Grabnerjeva — »Lira« spada med ona redka pevsko-društva na deželi, ki streme po napredku in stopajema napredujejo. Naj bo društvo v vzgledu agilnosti in vztrajnosti.

Izpred sodišča.

PODKUPLJENA STA BILA.

Je očitala posestnika Kaiserberger v Ptuju občinskima svetnikoma Francu Ribiču in Martinu Erjavcu, ki sta ji določila nekdo sporno mejo, kot so se prej po pogodbi za-vezali. Občinska svetovalca sta se kot moža-poštenjaka seveda šutila užaljena in sta najprej zahtevala zadostčenje na občini. Kaiserbergerjeva je svoje očitke preklicala in obžalovala, toda župan se je zdelo ne-premalo, pa je zahteval še 250 Din na ubožni sklad. Ker Kaiserbergerjeva ni ho-tela plačati, je župan zadevo spravi pred mariborsko okrajno sodišče, ki je prisodilo Kaiserbergerjevi 100 Din globe oziroma dan zavora.

PREDOLGE PRSTE STA IMELA.

Matilda Vauptič in Albin Vauptič, ki sta klub enakim priimkom nista nič v sorodu, pač pa imata skupno lastnost to, da se nje-nih dolgih prstov rado kaj prime. Matilda Vauptič je prišla meseca oktobra v Maribor in prenočila pri gospe Fortmüllerjevi. Ko je drugi dan odšla, je vze-la za spomni-zlato uro, katero je pa še isti dan prodala za 500 Din, dasi je bila vredna 2000 Din. Meseca decembra je prenočila pri posest-niku Juriju Krambergerju na Plončnici. Tu se je na podoben način poslovila in vze-la s seboj listnico s 3000 Din, zraven pa dodala še več oblike in perila. Albin Vauptič se je pečal s tem poslom zlasti pri svojih službodajalcih in skrbel, da je po-gosto izgnila zdaj kaka oblika, drugič pe-rilo in sploh vse, kar se da spraviti v denar. Meseca oktobra pa je šel v Mariboro kakalnic in odnesel od tukaj kovčeg ne-kega potnika, ki je bil pa zanj usodepola-ker so ga pred kolodvorom takoj prišel Mariborsko okrajno sodišče je oba spravi-lo na varno in sicer Matildo za 18 me-secev, Albina pa za 12 mesecev. Ječo imata je tudi primerno poostriilo.

KINO TIVOLI

„Bestija v ženi“

III. del: Smrtonosna ljubezen

Od 24. do 27. I.

Gospodarstvo.

Izboljšanje naših gospodarskih perspektiv.

Zadnji zunanje politični dogodki so pokazali velik upliv na naše gospodarske razmere. Osebito sporazum s Italijo je vplival silno ugodno na naše gospodarstvo tako v notranjosti kakor tudi na naše odnose s inozemstvom.

Ne nameravamo tu razmatravati sporazum s Italijo kot takega. To bi bilo tudi preuranjeno, ker se niso znane vse podrobnosti. Vsaka najmanjša določba pa bo imela brez dvoma še poseben vpliv.

Sporazum kot tak je ustvaril mnogo mirnejše ozračje, kakor pa je bilo dotlej, ko je še obstojal spor s Italijo. Mahoma sta odstranjeni dve oviri našega gospodarskega napredka: nevarnost s strani Madžarske in eventualni napadi od Bolgarske.

Ugodnost sporazuma se je takoj izrazila v tečaju našega dinarja, pa tudi lire. Pri slednji je bilo opaziti zadnji čas nekako slabe noge; sedaj pa se je nenadoma močno učvrstila.

Tudi dinar se je v inozemstvu povsod znatno uvrstil. Opazili pa smo pri tem zelo značilen pojav: inozemstvo nam ni naklonjeno, oziroma mnogim elementom v inozemstvu je lažje na tem, da naš gospodarski položaj kakor mogoče oslabijo.

To se je zlasti dobro opazilo po konferenci Male antante v Beogradu. Vse svetovno časopisje je poročalo o tej konferenci, toda velik del je prinašal o njenih uspehih popolnoma napačne, deloma celo naravnost zlagane podatke. Mesto da bi konferenca Male antante, ki je brez dvoma mnogo pripomogla k naši gospodarski okrepitvi, takoj pokazala ves svoj upliv, je ta izostal. Šele dr. Benešev potovanje v Pariz in London je paraliziralo vsa ona tendenciozna poročila, ki so skušala škodovati naši državi.

Končno pa so se vendarle pokazali vsi ugodni vplivi beograjske konference in sporazuma s Italijo. Danes smemo brez vsakega pridržka trditi, da je naš gospodarski položaj mnogo trdnjši, kakor je bil pred mesecem. Sicer nam pa to povedo dovolj jasno tako naše domače, kakor tudi inozemske borze.

Poseben optimizem je zavladal po sporazumu v naših domačih gospodarskih krogih. To nam dokazuje zlasti dejstvo, da je opaziti vsepovsod življivost pri nakupovanju. Vsakdo krije le najnujnejše potrebe ker upa, da bo pozneji nakup ugodnejši.

Prepričani pa smo, da bo zviševal tudi v inozemstvu večji optimizem glede naše države, kakor pa ga je opaziti dosedaj. In tega nam je zelo treba, kajti naše dosedanje gospodarske razmere muno zahtevajo obširnih zvez z inozemstvom. Položaj je za nas pretežaven, da bi ga mogli sami obvladati z uspehom. Pri nas ne gre sedaj toliko za vprašanje vzdržanja tega, kar imamo, temveč v veliko večji meri zato, da si naše stanje izboljšamo. To pa brez tuje pomoči ne bo mogoče.

Nade so najhujše in kakor vse kaže, nas ne bodo prevarale. Potrebno pa je, trdo delati, kajti s čakanjem in odlaganjem ne pridemo nikamor. Če bomo storili svojo dolžnost, dinar ne bo več dolgo med takozvanimi slabšimi valutami.

Miloš Štiber:

Pismo Vuka Karadžića knezu Milošu Obrenoviću.

V knjigarni Gece Kona v Beogradu je izšla 1. 1923 brošura Ljub. Stojanovića pod naslovom: »Vuk Karadžić o unutrašnjoj politici kneza Miloša.« Njegovo pismo knezu od 12. apr. 1832. g. Karadžićovo pismo je za poznavanje kneza Miloša in njegove dobe važan dokument. Človek, ki ni imel prilike peči se z zgodovino kneza Miloša in takratne Srbije, more že na podlagi Vukovega pisma dobiti prilično točno sliko o takratnih kulturnih razmerah v Srbiji. A potrebno je, da se osebito Slovenci zanimajo za kulturne razmere v Srbiji pred 100 in pred 80 leti, potem se bo marsikaj pravičnejše sodilo in bolje razumelo, kar se danes sodi ostro in preostro, ker se premalo pozna prošlost. Iz tega razloga je potrebno, da se z Vukovim pismom knezu Milošu seznanijo tudi Slovenci.

Miloš Obrenović in Vuk Karadžić znata mnogo sličnega na sebi: oba sta rojena še pod Turki. V mladosti sta pastirja, za šolo ne vesta. Toda obadva sta po prirodi izredno bistra in energična. Enega usoda zapelje na bojno polje, a od tam nepismenega na prestol, drugemu usoda še pravočasno otvori pot do šole in on postane eden največjih učenjakov svoje dobe. Eden kakor drugi imata za svoj narod nevelikih zaslug.

Rešitev francoskega franka.

Francoska finančna politika je napravila v zadnjih letih silno napako. Zgrajena je bila na fikciji in ni se dolgo od tega, ko je delal zelo znameniti francoski minister svemu vladnemu šefu: »Faites-moi une bonne politique et je me charge de vous faire de bonnes finances...« (Delajte mi dobro politiko in jaz se obvezujem, da vam napravim dobre finance.) Fikcija te politike je stonela na upanju na nemške reparacijske dobave. Francija je imela dvojni budžet: rednega, ki so ga hranili z davki in ki je bil uravnotežen. Poleg tega pa je imela izrednega, ki je dobil evfemistično označbo »Budget des Dépenses recouvrables«. Sednjava je založila francoski narod z notranjimi posojili v iznosu nad 100 milijard frankov 40.000 poštnih linij se sprejemalo na ogromnem teritoriju Francije dan za dnevom prihranke obrtnih slojev proti izročitvi takozvanih Bons du Trésor ali Bons de Défense. Ti papirji so bili kot kratko terminirana posojila zelo priljubljena in ljudstvo jih je deloma smatralo kot nadomestila za hranilne vloge. V poslovnih krogih pa so jih sprejemali kot dobrodošlo plačilno sredstvo. To je bila namreč edina možnost realne obnove, ker država ni marala uvesti inflacije potom pomnoževanja obkroga bankovcev. Visti, ki so v tem pogledu razburili javno mnenje inozemstva, so bile brez vsake podlage, ali pa so temeljile na znamenjavi s to kreditno organizacijo, ki ji v nasprotju z izdajo novih bankovcev odgovarja realno vplačevanje. V letih od 1920 do danes se je obkrog bankovcev v Franciji zmanjšal za celih 1800 milijonov frankov. Sicer pa država redno odplačuje svoje predujme pri Banque de France.

Normalno bi bilo da je Nemčija plačala vsako leto vsaj breme obresti, ki so — v višini 3 do 4 milijarde — stonela na tej kreditni organizaciji. Toda Nemčija je zahtevala triletni moratorij, uničila je svoje finance, in Francija je trenutno v položaju bankrta, ki je ekskomitiral slab papir. Ta papir je versajška pogodba. Ker je postalo inozemstvo neuplačljivo, je morala segati Francija v svoj lasten žep in pokrivati deficit svojega dohodka. Zasedba Porurija pa inozemskega zaupanja ni dvignila, ker se je začelo upravičeno dvomiti o plačilni sposobnosti Nemčije. Tako je Francija prisiljena, seči po novih davkih, uvesti sistem skrajnega štedenja, da bi na ta način uravnotežila »Budget des Dépenses recouvrables«, kakor da bi šlo za njen lasten budžet. Poincaré je sposoben finančnik, saj je upravljal francoske finance že l. 1894. v kabinetu Dupuy in l. 1906 v kabinetu Sarrien. Francija mu kratkoma popolnoma zaupa.

Ukrepi vlade so sledeči: kontrola nad devizno trgovino, pospešitev izterjavanja direktnih davščin, zvišanje vseh davščin za 20% (deux decimes) skrajno štedenje v vse panogah javne uprave, žrtvovanje monopola na vžigalce (vzled silnih režijskih stroškov), kontrola nad vrednostnimi papirji. Poslednja reforma je izzvala bojazen, da bi utegnili pospešiti beg kapitala v inozemstvo, ker druge države takih ukrepov ne predvidevajo.

Te reforme hoče vlada sedaj izvesti, da bi tako osigurala skupno vsoto 7 in pol milijard. Sklep je vsekakor heroičen, nastane pa vprašanje, da-li bi parlament te reforme sprejel s potrebno naglico in enodušnostjo. Poslancem, ki bodo stopili v tih mesecih pred volilce, je težko nastopiti v vlogi povzročiteljev novih davkov. Gosp. Poincaré je obljubil oni večini, ki bi omogočila finančno rešitev, oficijelno podporo vlade. »Vaše stališče bomo pred narodom opravičili.« S tem je vrzel Poincaré svoj oseben prestiž na temelju. Gospodarske interesne skupine, ki imajo precej vpliva na nacionalni blok, so pričele protestirati proti obdobjem Patriotizem in denarnih zadevah spominja na znamenito definicijo čednosti: t. j. strogost napram drugim.

Na vsak način pa dokazuje nameravana francoska finančna reforma, da je v Franciji patriotizem po vojni še enako silen kot med vojno in da bo zato padanje franka ustavljeno.

MASKE!
DNE 9. FEBRUARIJA
V NARODNI DOM
NA »ŠPORTNI KARNEVAL«.

Nevzdržna draginja.

Cene življenjskih potrebščin v naši državi so danes že presegle zlato pariteto. To nam dokazujejo sledeče številke:

Vzemimo, da je stal kruh leta 1914 100 enot, (cena, 1 kg kruha leta 1914 = 100). Naraščanje njegove cene je razvidno iz teh podatkov: januarja 1923 je stal kruh že 2330 enot, oktobra 2000, Moka v januarju 2660, v oktobru 2333. (Za vsako blago je prva številka cena v enotah januarja, druga za oktober 1923, če ni posebej kaj drugega navedeno). Govedina 1166, 1500; svinjina 2000, 2285; slanina 2250, 3437; mast 2168, 2070; mleko 1666, 1666; maslo 4000, 4250; krompir 3000 1333; jaja 1600, 2200; sladak 2083, 1666; dva 2000, 1883. Skupna indeksna številka teh življenjskih potrebščin je znašala januarja 2189, živež je bil torej pri nas v januarju 1923 dvaindvajsetkrat dražji, kakor leta 1914 4,2%, marca 19,5%, aprila 20,3%, maja 15,5%, junija 13,6%, julija 18,3%, avgusta 20,9%, septembra 21,6%, oktobra 38,5%.

Vrednost zlata (dolarja) se je zmanjšala v teh devetih mesecih za 6,25%, cene pa so se dvignile za 3,5%. V oktobru so bile cene z ozirom na razmerje dinarja napram dolarju za 10,5% višje nego januarja.

Cene pri nas so vedno zelo poskočile, kadar se je dvignil dolar; če pa se je dvignil dinar, so nazadovale silno počasi. V mesecih: avgustu, septembru in oktobru, ko je naraščal izvoz, pa so cene rasle kljub dvigavanju dinarja.

Iz vsega sledi, da so cene neupravičeno visoke in da se nikdar ne bodo mogle držati dolgo. Kajti v svobodni trgovini je mogoče, da bi se mogle vzdržati dalje časa nad zlato pariteto, kakor je to danes pri nas.

TRŽNA POROČILA.

Žilina.

Zagreb, 23. januarja. Voli (bosanski) 10—13, domači 12,50—16,25, mlada živina 13—13,75, krave 10—13, svinje (debele) 22 do 27,50, teleta 20—22,50 Din za 1 kg žive teže. Seno 75—125, detinja 125—126,50, slama 75—100 Din za metriski stot.

Suše slijeve in pekmez.

Zagreb, 24. januarja. Radi neugodnega vremena je dovoz iz pokrajine malhen. Bosanske slijeve (sortiment 110) 7 Din, (90/80) 7,50 Din, pekmez 5,70 Din za 1 kg na debelo.

Beograd 24. januarja. Slijeve (sortiment 80/25) 9,50 Din (95/100) 8,50 Din, (110/120) 7,50 Din.

Dunaj 23. januarja. Slijeve v zabojih po 25 kg (sortiment 80/85) 11,000 avstrijskih kron.

× Gospodarska konferenca v Zagrebu. Ministarstvo za promet je obljubilo udeležnikom gospodarske konference, ki se vrši v Zagrebu dne 27. januarja t. l., popust na železnici. Udeležniki naj se o popustu informirajo pred odhodom pri postajnačelnikih. — Udeležniki dobe vsa potrebna pojasnila glede nastanitve v Zagrebu ob prihodu v Zagreb pri glavnem izhodu po namenskih zastavah železnice, ki bodo nosili na čepih napis: »konferenca prireditelja.« Ako bi posamezniki potrebovali še nadaljna pojasnila, naj v pisarni železnice komisarija v Zagrebu pokličejo telefonsko številko 37.

× Samopomoč veletrgovcev. Z ozirom na denarno in kreditno krizo so sklenili veletrgovci iz cele države, da bodo kolektivno zastopali skupne interese. Ker se množe v zadnjem času stečaj in prisilne poravnave pri manjših trgovcih, bodo dovoljevali veletrgovci blago na kredit samo proti zanesljivim monicam.

× Za povzročilo živinoreje se bo vršila na inicijativu poljedelskega ministra meseca februarja posebna konferenca strokovnjakov. Konferenca se bo pečala zlasti z našo konjerejo.

× Likvidacija Avstro-ogrsko banke. V sredo je odpoval na Dunaj ravnatelj Narodne banke dr. Novaković, da z avstrijsko vlado konča razprave o likvidaciji bivše Avstro-ogrsko banke ter definitivno uredi razdelitev kovinske zlate podlage.

× Izgledi pomladanskega velesenja v Pragi. Kakor doznavamo, je uspeh praškega velesenja ne le samo zamejen, ampak bo letošnji velesenjen celo prekašal vse dosedanje. Za razstavo kovinske industrije, ki se nahaja v industrijski palači, se je poleg preko 250 stalnih, prihvala še cela vrsta novih razstavljalcev. Ti novi razstavljalci so prvotne češkoslovaške trdnice in zavzemajo prostor 1000 m². Vitkovske

železarne imajo tudi tako obsežno ekspozicijo, kakor na zadnjem jesenskem sejnu. Lesna industrija zavzema dva paviljona s približno 2000 m² površine in bode nudila kupcem krasen pogled na češkoslovaško pohištveno umetnost. Istočasno s velikimi sejmi se vrši tudi hoteški sejem. Radi tega je že prišlo svojo udeležbo veliko število tujcev. Na hotelskem sejni ne bodo razstavile samo prvotne trdnice življenjskih potrebščin, posebno likerje, vino itd., ampak tudi trdnice, katere proizvajajo hotelske in restavracijske opreme ter posode. Splošno se opaža, da bo prihodnji pomladanski velesenjen privabil kupce in razstavljalce iz vseh držav, posebno pa iz cele srednje in vzhodne Evrope.

× Prepričani radi agrarne reforme. V sredo dopoldne so imeli vojvodinski veleposredniški konferenco v hotelu »Petrograd«, kamor jih je povabilo poljedelsko društvo »Nijava«. Konferenca ni imela nikakih pozitivnih uspehov. Prišlo je do spora med vojvodinskimi veleposredniki in zastopniki malih kmetov glede razdelitve zemlje med dobrovoljce. Končno se je morala konferenca raziti in se je nadaljevala popoldne ob policijski asistenci. Policija je pustila v dvorano le veleposrednike, ki so se izkazali za legitimacijo, proti čemer so mali kmetje odločno protestirali. Na popoldanski seji je nastopilo več govornikov, ki so se vsi zavzeli za veleposredstva, ker smatrajo, da se na ta način zemlja najbolje obdeluje. Proti temu nestrani je nastopil vseučiliški profesor dr. Milan Nedeljković, ki je zagovarjal male kmetovalce, vsled česar je prišlo zopet do prepira, ki je onemogočil mirni potek razprav. Seja se je morala prekiniti in se bo nadaljevala v četrtek.

To in ono.

TEIGE — COMP.

družba za preskrbo krivih pričevanj z neomejenim zajemčenjem. — Tahnik Ladislav Herodek.

V Pragi se vrši te dni senzacionalen proces proti trem sestram Teige in njihovim 10 komplicem. Sestre Ljudmila, Pavlina in Marija Teige (v starosti od 45 do 51 let), dedinje osmih hiš v Pragi v vrednosti osmih milijonov češkoslovaških kron, so osnovalce družbe pod gornjim naslovom. Vse tri obtoženke so bile sila pobožne ženske; v sobi so imele otla na katerega je gledal velik Kristus; vse stene stanovanja in stopnišča so bile v svetih podobah. Najhujša je bila najmlajša, 45-letna Ljudmila. Imela je čuden vpliv na svojo okolico. Družba obstaja že pet let in ves ta čas je vodila praška okrajna sodišča za nos.

Glavni cilj podjetja je bil pravzaprav oduševstvo s stanovanji. Katerikoli najemnik v njihovih hišah je bil sestram neprikljubljen, je moral zapustiti stanovanje. Sestre so vložile proti nimu tožbo za sodniško odpoved stanovanja. V procesu so nastopale priče, sedajni soobtoženci in soobtoženke, ki so bili natančno naučeni za izpoved pred sodiščem. Kljub temu, da ni nihče izmed njih vedel ničesar. Družba je imela tajnika, 17-letnega privatnega uradnika Ladislava Herodeka, ki je napisal na pisalnem stroju pričam njihove vloge. Te so se jih morale naučiti; vršile so se skušnje. In na podlagi teh krivih pričevanj so dobile pobožne sestre vsako pravdo; najemnik se je moral izseliti, stanovanje pa so sestre za oduševsko ceno oddale drugemu. To se je godilo pet let.

Vsi so krivci priznavajo svojo krivdo. Trdijo, da so bili pod nerazumljivim vplivom Ljudmile Teigove in da so morali verjeti, kar jim je dejala o tem ali onem najemniku.

Proces se še nadaljuje. Zanimivo je to, da bodo obnovljeni vsi procesi, ki so jih v zadnjih petih letih doživele sestre Teigove, kajti vse sode so bile izrečene na podlagi krivih pričevanj. Obtoženke in obtoženec brani šest odvetnikov.

Za možko pravico. V Ameriki je emancipacija žensk toliko napredovala da se čutilo danes že možki zastopljeni v svojih pravicah in zahtevajo enako pravico z ženskami. Eivši guverner države Louisiane, R. G. Pleasant, je ustanovil posebno stranko, ki se bo borila za enake pravice in privilegije za možke kot za ženske.

V Friedrichshafenu so odkrili obširno komunistično zaroto, ki je pripravljala komunistični puč. Vodele jo so bili zaprti.

V fašistično listu, za italijanske državnozbornske volitve, ki se bodo vršile 13. aprila, bodo vpisani tudi predsednik zbornice de Nicola, bivša ministrka predsednika Salandra in Orlando. Mussolini bo kandidiral v Milano in Neaplju.

: Iz Chicaga. V Chicagu je vladal ml. teden mraz, kakršnega ne pomnijo že 12 let. V soboto je kazal termometer 26,7 stopinj Celzija mraza. Tega dne je zmrazilo v mestu 18 oseb. Minulo leto je umrlo vsled avtomobilnih nesreč 725 ljudi, večinoma otroci.

: Angleški generalni konzul v Monakovem je poslal zunanemu uradu v Londonu obzorojavko o svojem potovanju po Palatinatu. Cilje prave, da je narod proti avtonomni vladi in da bi ta takoj padla. Čim bi jo Francozi nehali podpirati. Njegovo poročilo je bilo prečitano v zbornici in je napravilo globok vtis.

: Radi nedovoljenih »bančnih poslov« je bilo zatvorjeno neko denarno podjetje v Berlinu, ki je spekuliralo z odpravnimi odpuščenimi uradniki. Prejšnje vloge je uporabilo za visoko obrestovanje novim klientom in je na ta način krog nesrečnežev vedno bolj razširilo. Banka je obstajala samo iz dveh prostorov, ki sta obenem služila v stanovanjske svrhe obeh lastnikov.

: Električni tok ne ubije. Direktor elektropatološkega inštituta na Dunaju, profesor Jelinek, je objavil zadnje dni senzacionalno teorijo, kjer trdi, da električni tok človeka ne ubije, ampak ga spravi samo v nezavest, kar pa sčasoma preide. Jelinek trdi, da je imel priliko to opazovati pri več osebah, katere so razni zdravniki proglasili mrtvim. Ako je človek profesor Jelineka prava, tedaj je bilo že lepo število oseb živih pokopanih, ki so bile le navidezno mrtve vsled električnega toka. Jelinek predlaga tudi v tej svoji razpravi, da bi bilo dobro izkopati trupla onih zločincev, ki so bili obsojeni na električni stol, da bi se ugotovilo, če so se trupla kaj premaknila, s čimer bi bila njegova teorija dokazana.

: Za zopetno uvedbo smrtno kazni se je začelo gibanje med ljudstvom v Nemški Avstriji. To gibanje so povzročili grozni zločini, ki se kot v drugih državah tudi tukaj precej pogosto ponavljajo. Zadnje dni je nekli Izidor Topfiter z zidarsko kelo ubil v Admontu na zelo okreten način nekoga Schachnerja. Vseled odpravične smrtno kazni, je hotelo ljudstvo morila samo obsoditi in ga linčati. Varnostnim oblastem se je le težko posrečilo, da so odpeljale morila in ni ljudstvo samo »vršilo obzobde«.

: Visoka števila. Mi nismo še dovolj izobraženi... Ni naš namen iskati diako v jaju, gre za vse neke drugega. Mi pripadniki bele rase, ki smo v lastnih očeh najbolj civilizirani ljudje, imamo še precej površno civilizacijo. Ko govorimo o diavkih, o res pravih diavkih, pravimo, da ne znanjo šteti niti do tri. Dobro je, toda mi? Mi lahko štejemo do devetstodevintdevetdeset milijonov devetstodevintdevetdesetstisoč devetstodevintdevetdeset; nato se pomotimo. Eni rečejo milijarda, drugi pa bilijon; oziroma ni menilo, da le m. ščarča tisoč milijonov in bilijon istovečnega olem z milijardo, drugi pa so trdno verjeli, da je en bilijon tisoč milijard; kakor vidite zelo majhna razlika. Res ne znamo šteti!

: Angleški parlamentarni običaji. Po dati hočemo nekaj zanimivih parlamentarnih običajev v angleški poslanski zbornici. Predsednik, čigar izvolitev je prvo delo nove zbornice, je obločen v črno rogo, na glavi ima lasuljo, kratke hlače, lakaste čevlje s srebrno zapranko in svilene trčavice. Njegov uradni naslov je »Gospod Speaker«, kar pomeni »Govornik«. V resnici je na on edina parlamentarna oseba, ki ne govori, ker njegovih kratkih ključev »Order!« (K red), ne moremo smatrati za govor. Predsednik nikdar ne govori o umirjanju. Poslanci se nikdar ne kličejo po imenu, marveč označijo telo, ki jih je izvolilo. Lloyd George je na primer »častitreden član Carnarvona«. Samo predsednik ima pravico poklicati poslance po imenu. Te pravice pa se poslužuje samo v najsrajnejšem slučaju in jo poslanci smatrajo za kazen. Privikar se je glasom nekoga parlamenta poslužil Speaker te pravice za časa Jakoba I. Nekli poslanec se je priplazil do predsednikovega sedeža in mu za krčkal v uho »Bum«. Nato je odšel na svoj prostor in stegnil proti njemu jezik ter mu kazal s prsti rožičke. »Predsednik ga je poklical po imenu«, je zabeležil tedanji kronist. Nekoč se je predznik poslanec Fox vprašati predsednika, kaj bi se zgodilo, ko bi poklical koga po imenu. Speaker je nad njim zagrmel: »Kaj bi se zgodilo, če sam bog nebeski.«

: Usoda nemške cesarske kroge. Münchener Augsburger Abendzeitung poroča, da je prodala bivša cesarica Zita dragocene kamne stare nemške cesarske kroge, ki predstavljajo čudež umetnosti enajstega veka, francoskim in švicarskim zlatarjem. Krogo so prinesli l. 1818 iz Regensburga na Dunaj in ker ni imeli nihče do nje popolne pravice, si jo je prilastil avstrijski cesar. Ko je frankfurtski parlament pomnil cesarsko krono pruskemu kralju, so Nemci zahtevali povratek kroge. Vprašanje lastnine pa ni moglo biti tedaj rešeno, ker se je Friderik Viljem branil zasedsi pristoli. Kroga je torej ostala v avstrijskih rokah in po revoluciji jo je odnesel Karel s seboj v Švico in na Madeiro.

: Anegdota Norvežana Ibsena. Veliki Norvežan Henrik Ibsen je doživel na svojem potovanju v Rimu zanimivo anekdoto, ki jo je rad pripovedoval svojim prijateljem. Nekoč je šel po neki ulici in se vstavil pred velikim rdečim plakatom, na katerem je bil zid. Plakat je čitalo precej ljudi in ker ni imel s seboj naočnikov, je stopil k nekemu gospodu in ga prosil, naj mu pove vsebino proglasa. Dotičnik pa mu je odvrnil: »Obzalemu gospod, toda tudi jaz ne znam čitati.«

+ Peš skozi Libijo. Je šel francoski učenjak Bruneau de Laborio, ki se je te dni vrnil v Pariz. Pot, ki jo je prehodil, je dolga 7 do 8 tisoč kilometrov.

„KINO „IDEAL“

predvaja

v četrtek 24., petek 25., sobota 26.

In nedeljo 27. t. m.

„MALI BEGUNEČ“

tragedija malega dečka v 5 dejanjih v glavni ulogi 7-letni umetnik Reaves Jeasen nazvan konkurentom Jackie Coogana. Kot dodatek filma pa se igra izvrstna pesja veselolga

„PASJI RAJ“ v 2 delanljh.

Razširjajte „Narodni Dnevnik“.

(t. j. denarja) trošijo, da bi to zvedeli; a spominjam se, da ste tudi Vaša Svetlost, preko beograjskega magistrata, ko sem jaz tam bil prezident, osebito strogo naročili direktorju beograjske policije, Cvetku Rajoviću, da Vam naj javlja one ljudi, za katere bi zvedel, da so nezadovoljni z vladanjem Vaše Svetlosti. To vse mi daje svobodo, da Vaši Svetlosti prepokorno javim glavne tamošnje nezadovoljnosti vašega vladanja, in da vam izpovem svoje misli o tej stvari, v nadi, da vam za sedaj z ničemer bolje ne morem pokazati znake svoje zaljubljenosti in privrženosti.

Istina je, kar so rekli že naši stari, da nihče ne more zadovoljiti celega sveta, toda o današnjem vladanju Vaše Svetlosti gotovo se more v celoti reči, da ž njim v Srbiji nihče ni zadovoljen; če pa bi se to začelo dalje preiskovati, tedaj bi se našlo, da so najmanjše zadovoljnosti oni činovniki, ki so najbližje in najčestje okoli Vaše Svetlosti, a najzadovoljnejši so oni ljudje, katerih Vaša Svetlost sploh ne poznate.

Vsi vzroki tega nezadovoljstva bi se gotovo mogli razdeliti v dve glavni vrsti. Ali so ljudje nezadovoljni zato, ker ne samo da ne morejo z ozirom na svo-

1. Kolikor se spominjam, ni narodoeno samo, da se mora take ljudi javiti, nego da se morajo tako, brez vsakega izpraševanja zapreti in poslati v Kragujevac (rođenica Miloševa). In vsi taki nezadovoljnejši se obično smatrajo in kasneje kot buntovniki in rebelanti; zato baš oni, ki so najmanj zadovoljni, najraje kriče: »Da Bog živi Gospodaru! — U zdravlju Gospodaru dobro nam je, ne može bolje biti!«

Kronika.

k Ponesrečeni delavci. V tovarni kemičnih izdelkov v Hrastniku se je utrgal v kamnolomu za apnenico težak kamen, ki je padel delavcu Francu Lipovšku na tedi in ga smrtno nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — V tovarni kos, srpov in lopat K. Globočnik v Trzinu je padlo predelavcu K. Globočniku nakovalo na levo nogo in mu zmečkalo prste. — V predmestju v Trzinu je zmečkalo stroj delavcu Francu Zupanu desno roko. — Gozdarskemu delavcu pri tvrdki Franc Celari v Škofji Loki je padel v gozdu hloď na desno nogo in mu zmečkalo gležnje in peto. — Pri rezanju pločevine se je porazil po obeh rokah kluč. Antona Nabernik v Kranju. — Na parni žagi »Gospodarske Zveze« v Trebnjem je udaril hloď blipa Franca Miheca po glavi in ga tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. — Na žagi v Gorjanah je pograbil žagarja Janeza Banča, ko je nosil žaganje, transmijski jermen in mu zlomil levo roko. Oddali so ga v bolnišnico v Kandoljo.

k Precep na žagi. Na parni žagi tvrdke »Impeks« v Boh. Bistrici je napadel predelavec žagar brusača Alojzija Bnčarja z nožem in ga težko obrezal nad levim očesom.

k V Mezgovcih je bila ukradena Ignacu Golobu moška suknja, 3 m blaga, več robov in nogavice v skupni vrednosti 2500 dinarjev.

k V Radečah pri Zidanem mostu so našli pri znanem vlomilcu Alojziju Sotlarju povodom hišne preiskave sledeče pokradene stvari: Rdečo posteljno odelo s črno belimi kvadrati in sivim cvetjem, sivo vajoško odelo, 7 krožnikov, 4 škodela z napisom »Alter brumman nicht«. Kje so bili ti predmeti ukradeni, še ni ugotovljeno.

k Ukraden kožuh. V gostilni pri »Lectarju« v Radovljici je bil ukraden ob priliki volitev v cenično komišlo Ivana Petriča z Bleda dragocen kožuh, vreden 10.000 Din. Kožuh je bil iz veržičnih kožic in je imel ovrtnik iz hermelina.

k V Vrbljah pri Slov. Bistrici je bilo vlomljeno v vinčarstvo Jere Florjancičeve in ukradeno okrog 20 l vina in ena sekira. — Posetnici Alojziju Verbku pa so ukradli iz iste kleti 30 l vina, 3 rožnate odelje, rjuho in več namizne posode v skupni vrednosti 1600 Din.

k V Podbrezju je bilo ukradeno mesarju Mihaelu Tavčarju zaklenjene klavnice okrog 45 kg govejega mesa v vrednosti 1250 Din.

k Na zavori tovarnega vlaka se je pripeljal iz Rakkega v Ljubljano Janez Zalar. Ko so ga v Ljubljani radi nedovoljene vo-

zveze prišli, je mož priznal, da je prišel v Ljubljano služiti. Imel je pri sebi razne listke z različnimi imeni.

k Nočni veseljak. Policija je zalotila dva vesela pomočnika, ki sta se okoli 3 ure zjutraj zabavala s tem, da sta v Lattermanovem drevoredu plezala na kandelabre in ugaševala svetilke. Neki drugi tudi znan veseljak pa je bil bolji neroden in je razbil pri več strankah v Trnovem več sip.

k Sumljivo blago in sicer 3 sive odelje, 5 vreč iz jute, slamnico, hlače, suknjič, par čevljev, 3 spodnje hlače in namizni prt je prodal na Vodnikovem trgu Jože Kurz, doma iz Kraljihaza. Prišel je brez poignega lista preko italijanske meje. Kje je omenjene predmete pokradel, se še ne ve.

k Zasaden tat. Na Vidovdanski cesti so aretirali 26 letnega Josipa Kovača iz Ihanca, ko je prišel iz nekega dvorišča, kjer je ukradel iz neke šupe, kjer nočujejo hlapci, dežnik, nekaj perila in klobuk v vrednosti 1500 Din.

k Neznani tat je ukradel v Spodnji Šiški trg. Vailgoni pleten površni šal, vreden 1000 Din.

k Čeho je odnesel v Pirnatovi gostilni na Glincah Jakob Kušljan, ki je izgnan iz Ljubljane, išče ga pa tudi okr. sodišče v Ljubli.

k Tihotapstvo. V zadnjem času je ugotovila obmejna straža, da se vtihotaplja v

našo državo cigaretni papir tujega izdelka. V slučaju, da se tihotapca zaloti, naj se aretirajo in izpusti na prosto le proti jamstvu v znesku 763.200 Din.

k Na glavnem kolodvoru v Ljubljani je bil ukraden bel zavoj, v katerem je bila temnorjava ženska obleka, par čevljev in nekaj ženskega perila v skupni vrednosti 2000 Din.

k Poskušeni vlom. Predsinočnem je poskušal neki neznanec vlomiti v trafiko Frančiške Mervar na vogalu Rimske in Tržaške ceste. Vlom pa se mu ni posrečil, ker ni imel zadostnega orodja ali pa ga je kdo, ne da bi ga bil opazil, preprečil.

k Laški postopač. V neki gostilni v Florjanski ulici je ponujal neki Gianni Cauzi iz Treso di Gordonove ženske kolo. Pravil je, da je pobegnil od 62. pp. v Parmi. Kolo je kupil v Logatcu in ga proda zato, da dobi denar za pot v Francijo. Kmalu nato pa je obvestilo policijo orožništvo iz Domžal, da je bilo to kolo ukradeno neki gospe Marovec.

k 3 kg tobaka je prodal po trgovinah na Sv. Petra cesti Matko Šarič iz Slavonije. Šarič je trdil, da je kupil tobak med vožnjo. Tobak je zapicnila finančna oblast.

k Kolesno svetilko je ukradel neznan tat v Lingarjevi ulici izpred Buzovičnjive trgovine Ivanu Podboršku. Svetilka je bila vredna 200 Din.

k Izgnan je iz Slovenije in Dalmacije za dobo 10 let z razsodbo okr. glavarstva v Celju Maks Koren, rojen v Prevaljah pri Libelcih na Koroškem, brez stalnega bivališča, že večkrat radi tatvine in potepušta kaznovan.

k Tatvine v Ljubljani. V Stritarjevi ulici je bila ukradena s hodnika knjigovodji Joškotu Kreku cela temnosiva obleka, v vrednosti 800 Din. — Neka okrog 40 let stara beračica je ukradla iz stanovanja univerzitetnega prof. Karla Osvalda preprogo za čiščenje čevljev, vredno 150 Din. — Antonu Koželju v Sp. Šiški je bilo ukradeno iz hleva črno pleskano kolo št. 1169, vredno 1800 Din. — Postrežnici Pavlu Krmelj v Sp. Šiški je bila ukradena pletena temnozelena površina jopica z viloličastimi črtami in ravno tak šal v vrednosti 500 Din. — Filipu Muliec, mesarju pri Gospodarski zvezi, je bil ukraden iz sobe rjavozelenkast površnik, vreden 500 Din.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Henry Murger

21

La Bohème.

Prizori iz življenja ciganov.

(Nadaljevanje.)

Umetnik je pobral novce z zelo zadovoljnim obrazom in mu priredil zelo pristržen sprejem; kajti, dasi slikarski učenec je znal živeti in je bil zelo vjuđen s tuji. Ker pa je Marcel vedel, da je bil šel Rudolf z doma iskat denarja in je sedaj videl, da so se njegovemu prijatelju posrečile koraki, se je omejil na to, da je občudoval uspeh in ga ni vprašal, s kakimi sredstvi ga je dosegel.

Brez besede se je torej zopet lotil dela in vtopil Egiptčana v valovih Rdečega morja. Ko je končaval ta umor, je Rudolf spustil na tla drug petfrankovski novce. Opazoval je, kakšen obraz bo napravil slikar, in se je začel smejeti v svojo brado, ki je bila trobarvna, kot vsakdo ve.

Pri zvenečem glasu kovine je Marcel kot zadet od električnega udarca naglo vstal in zavpil: »Kaj! je še druga kitica?»

Tretji novce se je zakotalil po tleh, potem drug, potem še eden: slednjič je začela cela kadrila cekinov plesati po sobi.

Marcel je začel dajati vidna znamenja otemnelosti uma in Rudolf se je smejal, kot se smeje občinstvo v parterju Francoskega gledališča pri prvi predstavi »Flandrske Ivanke«. Naenkrat je regel Rudolf brez vsakega ozira na svojega prijatelja z rokami v žep in cekini so začeli baijen steple hase. Bilo je to poplava Paktola, bakanal Jupitra, ko stopi k Danai.

Marcel se ni nagnil, bil je nem in je nepremično bulil predse; začudenje je povzročalo pri njem skoraj enako metamorfozo, kot je bila ona,

kateri žrtev je postala radi radovednosti Lotova žena; in ko je vrgel Rudolf zadnji kupček stotih frankov na tla, je imel umetnik že eno celo stran telesa osoljeno.

Rudolf se je še vedno smejal. Pred to veselo nevihto bi se ti bilo zdelo, da je grom Saksovega orkestra vzdihovanje otroka na prsih.

Marcelu se je bleščalo, mu jemalo sapo, bil je od vznemirjenosti tako prestrašen, da je mislil, da sanja; in da bi odgnal moro, ki ga je tlačila, si je grizel prste do krvi, kar mu je povzročilo tako hudo bolečino, da je začel kričati.

Tedaj je zapazil, da je popolnoma zbujen; in ko je videl, da gazi z nogami po zlatu, je zakričal kot v tragediji:

»Ali naj verjamem svojim očem?»

Potem je vzel Rudolfovo roko v svojo in pristavil:

»Pojasni mi to skrivnost!»

»Če bi jo pojasnil, bi ne bila več skrivnost.»

»Kaj še?»

»To zlato je plod mojih potnih srag,« je rekel Rudolf, pobral denar ter ga razložil po mizi; potem se je umaknil nekoliko korakov, začel s spoštovanjem motriti pet sto frankov, razvrščenih v kupčke, in je mislil sam pri sebi:

»Zdaj bom torej vdejavil svoje sanje?»

»Tu ne bo dosti manj kot šest tisoč frankov,« si je dejal Marcel opazovaje cekine, ki so se bleščali na mizi. »Prišla mi je misel. Poskusil bom Rudolfa pridobiti, da bo kupil moj »Prehod skozi Rdeče morje.«

Naenkrat se je postavil Rudolf v teatralno pozno in z veliko svečanostjo v kretnji in glasu rekel umetniku:

»Poslušaj me, Marcel, denar, ki se je bleščal pred tvojimi očmi, ni rezultat podlih dejanj, nisem mešetaril s svojim peresom, sem bogat, a pošten;

zlato mi je dala velikodušna roka, in prisegel sem, da ga bom koristno uporabil za to, da si z delom pridobim resno pozicijo za krepostnega moža. Delo je najsvetejša dolžnost.»

»In konj najplemenitejši med živalmi,« je prekinil Rudolf Marcela. »Ha!« je pristavil, »kaj pomeni ta govor in kje si pobral to prozo? Brez dvoma v kamenolomih šole zdrave pameti?»

»No, dovolj je tega prologa. Kaj hočeš s tem?»

»Moja načrt je ta-le: V zavetju pred gnojnimi zaprekami življa se bom resno lotil dela; dovršil bom svoje veliko delo in se uveljavil v javnem mnenju. Najprej se odpovem ciganstvu in se bom oblačil kot vsi drugi, nabavil si bom frak in bom hodil v salone. Če hočeš hoditi po moji poti, bova najprej skupaj stanovala, a moral boš prisvojiti moj načrt. Kar največja varčnost bo vodila najino življenje. Če se bova znala urediti, si bova zagotovila delo za tri mesece, ne da bi bilo treba za kaj skrbeti. A treba je varčnosti.»

»Dragi prijatelj, varčnost je veda, ki jo lahko dosežejo le bogatini; zato jaz in ti ne poznavata niti njenih prvih elementov. Če pa vendar vzameva predujem šestih frankov, si kupiva dela gosp. Jean-Baptiste Say-a, ki je zelo odličen ekonom, mogoče bo naju poučil, kako se praktično izjava ta umetnost... Kaj, ti imaš turško pipo?»

»Da,« je rekel Rudolf, »kupil sem jo za pet in dvajset frankov.»

»Kaj! pet in dvajset frankov daš za pipo... pa še govoriš o varčnosti? ...«

»To je gotovo varčnost,« je odgovoril Rudolf, »vsak dan sem razbil eno pipo za dva sous; na koncu leta je bil to izdatke, veliko večji kot to, kar sem izdal zdaj... To je torej v resnici varčnost.»

»Zares,« je dejal Marcel, »prav imaš, jaz bi ne bil prišel na to.»

V tem trenutku je bila ura šest pri nekem sosedu.

»Pojdiva hitro kosit,« je rekel Rudolf, »danes zvečer se hočem lotiti posla. Toda, ko govorim o obedu, mi pade nekaj v glavo; s kuhanjem izgubljava vsak dan dragocen čas; ker pa je čas delavčeve bogastvo, je treba torej z njim varčevati. Od danes naprej bova jedla v mestu.»

»Da,« je rekel Marcel, »dvajset korakov od to je izvrstna restavracija; malo draga je sicer, a ker nama je v sosedstvu, bo pot tja krajša in za izgubo bova pridobila na času.»

»Grega danes,« je rekel Rudolf; »toda jutri ali pozneje bova gledala, da si napraviva življenje še bolj ekonomično... Namesto da bi šla v krčmo, si bova vzela kuharico.»

»Ne, ne,« ga je prekinil Marcel, »vzela bova rajši slugo, ki nama bo obenem kuhar. Pogled malo, kako ogromen dobiček bova imela od tega. Najprej bo najino gospodinjstvo vedno v redu: čistil bo nama čevlje, umival mi bo čopiče, hodil za naju po opravkih; poskusil bom celo, da mu vcepim okus za lepe umetnosti in iz njega napravim svojega učenca. Na ta način si bova oba prihranila na dan najmanj šest ur skrbni in opravkov, ki bi nama toliko škodovali pri delu.»

»A jaz imam drugo misel,« je dejal Rudolf, »toda pojdiva jest.»

Čez pet minut sta sedela oba prijatelja v sobi sosednje restavracije in sta dalje čebljala o varčnosti.

»Poslušaj, kaj mislim: kaj če bi si, namesto da vzameva slugo, vzela ljubico?« se je odločil omeniti Rudolf.

(Dalje sledi.)

Po tovarniških cenah vsa ostala zaloga damskih klobukov

M. Horvat,
Stari trg št. 21.

Samo ta teden
popolna
razprodaja
umetnih cvetk
po tovarniški ceni.
M. Horvat, Stari trg 21.

Toploška
tovarna pločevinastih škatel
J. Pleško
Ljubljana
Karlovska cesta št. 2

IV. JAX in sin
Ljubljana
Gospodarska c. št. 2

priporoča svojo
bogato zalogo
pisalnih strojev
„ADLER“ in „URANIA“,
šivalnih strojev
za rodbine in obri ter
voznih koles
Styra — Dürkopp —
Orožno kolo
(Waifenrad).
: Ceniki zastoj in franko. :

MALI OGLASI
Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Pet,
iz litga železa, velika, pripravna tudi za večje prostore, prodaja po ceni BOLE, Krsnikova ul. 5 v Ljubljani.

Intelligenten privatni uradnik

40 let, s K 28.000 — stalnih mesečnih dohodkov, išče življenjsko družico ne pod 20 leti (vdova ali gospodična). Doda ni neobhodno potrebna. Glavno je: inteligentna, dobrotna in simpatična zunanost. Diskretna, častna, zvesta. Ponudbe sprejemati tudi potom privatnega posredovalca. Pisane ponudbe poslati na: „PUBLICITAS“, d. d. ogl. zavod Beograd, Pozorišna ulica 2.

Rivši drž. namesteneec

z večletno prakso pisarniškega rudarskega obrata, star 38 let išče primerne službe pri kakem premogovniku ali tovarni, eventualno službo občinskega tajnika.

Lita peč,
železna „Gašper“ se prodaja v Pražakovi ul. 11 podprti desno.

Harmoniko
štirivrstno trdke Lubas prodaja G. Stefan, Pot v Rožno dolino 34

Vesna
Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki močini izvršujejo. Zadrževanje v rokah in opek. Pri večjih naročilih popust.

Brata Pohlin i. dr.
tvornica vlasnic, ključic, rincev za čevlje, kovinskih gumbov i. t. d.

Ljubljana I. poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki močini izvršujejo. Zadrževanje v rokah in opek. Pri večjih naročilih popust.

Sobo,

z dvema posteljama, lepo meblirano, s posebnim vvhodom in električno razsvetljavo iščeta dva gospoda. Sobe v sredini mesta imajo prednost. Pisane ponudbe pod „OTON“ na upr. lista.

Važno

za ženske in neveste! Izdeluje se vsakovrstna salonska garderoba za dame in gospode. Najmodernejše vsakovrstne toalete po meri. Cene znatno znižane. — Strankam, ki preneso blago same, ista potreba. — Brata Bruske, Ljubljana, Židovska ul. 5

Ljubezni željna

gospodična v cvetu mladosti, neomadeževane preteklosti, globoko duše in vesele narave, se želi seznaniti v svrhu skupnih ciljev z mladeničem, inteligentnim, istega značaja. Pisane ponudbe pod šifro »Hrepenenje« na upravo lista.

Za mlado

lepo gospodično, prijetno, simpatično zunanosti, z malo telesno hibo, vendar z milijonskim premoženjem se išče naobražen gospod v 35—45 letu, lahko tudi brez premoženja. Pisane ponudbe pod »Diskretna« na upravo lista.

Vesna
Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki močini izvršujejo. Zadrževanje v rokah in opek. Pri večjih naročilih popust.

Brata Pohlin i. dr.
tvornica vlasnic, ključic, rincev za čevlje, kovinskih gumbov i. t. d.

Ljubljana I. poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki močini izvršujejo. Zadrževanje v rokah in opek. Pri večjih naročilih popust.

Za pisarno

se išče 1 večja ali 2 manjši sobi v sredini mesta z elektr. razsvetljavo in separiranim vvhodom. Ponudbe z navedbo cene pod „Januar“ na Aloma Co., Ljubljana.

Janez Trdinove bajke

I. zvezek, se kupi. — Ponudbe pod »Knjiga« na upravo lista.

Zobotehnika

je prvovrstno moč sprejemati takoj. Ponudbe na: Dr. J. Oblak, zobozdravnik, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Mlad, inteligenten fant,

želi dopisovanja z mlado gospodično, ki je rajsko lepa in brez interesov. Tajnost častna zadeva. Dopise, če mogoče s sliko pod naslov: „Mlad! Amerikane!“ poštno ležečo Kočevje, Dolenjsko.

Pekovskega vajenca

se sprejme pod dobrimi pogoji pri Matiji Senekar, pekovski mojster Slatina — Radenci.

Kupim

za večjo trdko bukovega, smrečkovega in borovega lesa, lupljenega 0'10 do 0'25 srednjega premera, ali odrezane dolžine 1'20 do 3 m za rudnik. Ponudbe na poštni predal 65, glavna pošta, Maribor.

Trgovci-ke, zasebniki!

Dobrodošla trgovina z mešanim blagom v Mariboru na najbolj prometni cesti išče sodelavca: nika-ico s 50—100.000 Din ali več proti vknjižbi na posvečeno in s polovično udeležbo na dobičku, oz. se prodaja pod ugodnimi pogoji. Cenj. ponudbe pod »A. Brinar«, Maribor, hotel Meran ali Ljubljana, hotel Union, kjer sem v nedeljo dne 27. t. m. od 11. do 16. ure in se lahko osebno govori.

Ožjega znanja

želi mlad posestnik iz lepe kmetije ter neoporečne preteklosti vsled pomankanja z dobro vzgojeno, kmetijsko gospodinjico primerno izobraženo gospoico. Cenj. ponudbe pod »Tih sreča« na upr. lista.

Vrvarskega vajenca

sprejme stara, dobro vpeljana obrt na deželi. Ponudba pod »VRVARSTVO“ na upr. lista.

Dve gospodični

inteligentni, muzikalni, čedne zunanosti, veliki ljubiteljici športa, želita radi pomanjkanja znanja, najraje nemške ali slovenske korespondence v svrhu duševnega razvedrila s sličnimi gospodi, po možnosti z boljimi uradniki. Ponudbe s sliko naj se pošljejo upravi lista pod »Ehra in Sonja“.

GRADBENO PODJETJE

ING. DUKIČ IN DRUG
LJUBLJANA, Bohoričeva ul. 20.

Inserirajte vedno v „Narodnem Dnevniku“!